KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF

GEILLUSTREERD DAGBOEK VAN HET HEDENDAAGSCH WERELDGEBEUREN

MET VOORTDUREND BIJGEWERKT EN ALPH INDEX

1946
1949

UITGEVERS
SYSTEMEN KEESING
OPGERICHT 1911
AMSTERDAM

Redactie

Hoofdredacteur Dr. P. H. Ritter Jr.
Wnd. Hoofdredacteur Mr. J. A. Mommersteeg

Supervisoren

Dr. K. J. L. Alberdingk Thijm	Nederlandse letteren
Prof. Dr. K. Baschwitz	Perswezen
Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland	Staatsrecht
Prof. Dr. K. Ph. Bernet Kempers	Muziek
Dr. G. Bolkestein	Onderwijs
Prof. Dr. J. Clay	Natuurkunde
Dr. G. A. Dudok	Eng. en Amerik. letteren
Prof. Mr. W. F. de Gaay Fortman	Arbeid en Arbeidsrecht
Prof. Dr. P. Geyl	Algemene Geschiedenis
J. de Graaff	Marine
Prof. R. Guarnieri	Italiaanse letteren
C. J. van Ledden Hulsebosch	Criminalistiek
Ir. C. H. J. Maliepaard	Landbouw
H. Ch. G. J. van der Mandere	Int. Betr. en Int. Politiek
Prof. Mr. H. W. Methorst	Statistiek
Prof. Dr. M. Minnaert	Astronomie
Prof. Mr. W. P. J. Pompe	Strafrecht en Criminologie
Dr. A. F. J. Portielje	Biologie
Prof. Dr. H. J. Pos	Wijsbegeerte
W. Ph. Pos	Toneel
Mr. Dr. J. A. van Praag	Spaanse letteren
Dr. M. J. Premsela	Franse letteren
Prof. Dr. Anton Reichling	Taalwetenschap
Drs. S. Roodenburg	Wiskunde
H. J. Schmidt	Indische Zaken
Prof. Dr. H. N. ter Veen	Sociografie
Prof. Dr. G. M. Verrijn Stuart	Economie
Prof. C. G. N. de Vooys	Taalwetenschap

DE RESULTATEN VAN DE RONDE TAFEL-CONFERENTIE

I

OVERDRUK UIT KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF

De resultaten van de Ronde Tafel-conferentie

Ruim twee maanden na de opening (23 Augustus) had op 2 November in de Ridderzaal te 's-Gravenhage de plechtige slotzitting plaats van de Nederlands-Indonesische Ronde Tafelconferentie.
De tijdens deze conferentie bereikte resultaten zijn vastgelegd in een aantal ontwerp-overeenkomsten, die op deze slotzitting werden ondertekend.
Een z.g. mantelresolutie die wij hieronder in extenso afdrukken, geeft een opsomming van alle overeenkomsten en documenten. Uiterlijk 30 December 1949 zal Nederland in een plechtige bijeenkomst te Amsterdam de souvereiniteit over Indonesië (Nieuw-Guinea uitgezonderd) overdragen aan de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië en deze republiek erkennen als een onafhankelijke en souvereine staat.
Een ontwerp-Unie-statuut voorziet in de vorming van een Nederlands-Indonesische Unie, die de georganiseerde samenwerking moet verwezenlijken tussen Nederland en de Republiek der Ver. Staten van Indonesië. Aan het hoofd van deze Unie staat Koningin Juliana.
De slotzitting van de R.T.C., die o.m. werd bijgewoond voor ministers, leden van het corps diplomatique en vele leden der Staten-Generaal werd geopend door de voorzitter minister-president Dr. W. Drees. Hij herinnerde er aan, dat hij bij de opening de hoop had uitgesproken, dat spoedig een tweede vergadering zou worden gehouden, maar de gang van zaken is een andere geworden dan aanvankelijk was voorgesteld. Er is echter besloten dat op resultaten zou worden gewacht. Er moge geklaagd zijn over de langzame voortgang in de besprekingen, maar de commissies stonden dan ook voor vraagstukken van enorme draagwijdte en moesten rekening houden met vaak tegenstrijdige belangen en inzichten. Er is vaak met grote spoed gewerkt en het is verheugend, dat deze slotvergadering gehouden wordt nadat een resultaat is bereikt.

Van de vertegenwoordigers der Nederlandse minderheid was een schrijven ingekomen, waarin zij verklaarden niet op de slotzitting aanwezig te zullen zijn.
Zulks zou h.i. toch geen invloed meer op de besprekingen hebben uitgeoefend en zij wilden niet geacht worden met de resultaten van de R.T.C. in te stemmen.
Ook het anti-revolutionnaire lid van de commissie der negen mannen in de Nederlandse delegatie, de heer Meyerink, was op de zitting niet aanwezig, daar men hem niet had toegestaan een verklaring af te leggen.
Nadat de voorzitters der delegaties hun instemming hadden betuigd met de mantel-resolutie en de daarbij behorende documenten, constateerde dr. Drees, dat dus op dit moment 15.15 uur de overeenstemming was bereikt.

Drs. Mohammed Hatta, voorzitter van de republikeinse delegatie noemde deze dag een belangrijk moment in de verhouding tussen Indonesië en Nederland.
„Onze vreugde is enigszins getemperd, doordat niet alle problemen op deze Ronde Tafelconferentie konden worden opgelost. Irian (Nieuw Guinea) vormt nog een punt van dispuut.
Op dit historische ogenblik zal het Indonesische volk zich verlicht gevoelen. Vandaag wordt officieel bekend gemaakt de verdwijning van het koloniale regime over Indonesia, en de geboorte van een nieuwe rechtsorde die gebaseerd is op de „pantja sila" (de z.g. vijf grondbeginselen). Vier jaar lang heeft de republiek Indonesia gestreden teneinde deze basis als levensbeginsel voor het volk van Indonesia erkend te krijgen en vandaag wordt het slagen van dit streven officieel vastgelegd. De Republik Indonesia Serikat zal gegrondvest zijn op de erkenning van de Goddelijke almacht van humaniteit, nationaal besef, democratie en sociale rechtvaardigheid."
Op de grondslag van broederschap zal het Indonesische volk betrekkingen onderhouden met de andere volken op de wereld, opdat zulks wederkerig het geluk en de welvaart der volkeren zal verhogen. Het is met deze overtuiging ook dat wij, volk van Indonesia bereid zijn een Unie met Nederland aan te gaan, op basis van vrijwilligheid en gelijkheid.
Voor ons, volk van Indonesia, ligt de betekenis, de zin van die Unie in het bijzonder in de samenwerking tussen Oost en West. In het bijzonder zien wij deze Unie als een schepping van cultuuridealisme.
Op welke wijze deze Unie zal functionneren, kan niet van te voren precies worden geregeld, slechts de practijk in het internationale verband zal ons dit kunnen leren. Maar, het is duidelijk dat die Unie slechts goed zal kunnen functionneren, indien er wederzijds vertrouwen tussen de partijen bestaat".
Hatta bracht vervolgens dank aan de U.N.C.I. en aan de Veiligheidsraad.
Hatta besloot met zeer veel dank aan de Nederlandse regering uit te spreken voor de ontvangst: „Op deze conferentie hebben wij elkaar leren waarderen".
Sultan Hamid II, voorzitter van de B.F.O.-delegatie zeide o.m.:
„Op de uitvoering zal het aankomen. Daar zal aanstonds blijken of op het psychologisch zo tere terrein der militaire zaken samenwerking tussen Nederland en Indonesië met vrucht mogelijk is. Is zij hier mogelijk, dan vrees ik niet voor deze samenwerking op financieel-economisch en cultureel terrein en op dat der buitenlandse betrekkingen".
„Wat wij thans vragen is het vertrouwen van het Nederlandse volk, dat ook voor haar deze samenwerking materieel en geestelijk zinvol en zegenrijk zal zijn. Slechts zelfvertrouwen en vertrouwen in elkander zal deze samenwerking kunnen doen groeien tot heil van beide volken. Dat het zo moge zijn".
Mr. Van Maarseveen, voorzitter der Nederlandse delegatie sprak voornamelijk over het ontwerp-culturele overeenkomst. Hij achtte het opmerkelijk, dat ter Ronde-Tafelconferentie over geen enkel ander onderwerp zo snel overeenstemming werd bereikt, als juist over de wederzijdse culturele betrekkingen tussen de deelgenoten in de Unie. De stoffelijke belangen mogen mensen soms uit elkaar drijven en een redelijk vergelijk tussen hen moeilijk maken, de geest zoekt naar wat vereent en wat gemeenschappelijk kan bijdragen tot verheffing van het mensdom als één natuurlijk geheel beschouwd.
„Moge de goede geest, die de samenstellers van deze overeenkomst bezielde, en die in deze overeenkomst op zo treffende wijze zijn uiting vindt, de beide volken, die in de Unie betrokken zijn, blijven bezielen".
Dr. W. Drees herinnerde in zijn slotrede aan Nederlands verleden in Indonesië: de Nederlandse beheersing, die — 3½ eeuw geleden begonnen — in de 19e en het begin der 20e eeuw haar grootste omvang verkreeg. Zij heeft er toe bijgedragen Indonesië tot een eenheid te maken, maar heeft tevens haar eigen einde voorbereid. Tenslotte sprak hij de wens uit, „dat het leven zal verwerkelijken, wat wij onder woorden trachtten te brengen, tot heil van Indonesië en Nederland en van goede internationale verhoudingen".

Ontwerp-Mantelresolutie

De Delegaties van:
1. Het Koninkrijk der Nederlanden
2. De Regering van de Republiek Indonesië
3. De Bijeenkomst Federaal Overleg

overwegende, dat zij ter Ronde Tafel Conferentie zijn bijeengekomen om zo spoedig mogelijk tot een goede en duurzame oplossing te geraken van het Indonesische conflict door het bereiken van overeenstemming tussen de deelnemers betreffende de wijze om werkelijke, volledige en onvoorwaardelijke souvereiniteit over te dragen aan de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië overeenkomstig de Renville-beginselen;
overwegende, dat zij dit doel hebben bereikt in goede samenwerking;
overwegende, dat de U.N.C.I. daarbij waardevolle bijstand heeft verleend;
hebben het volgende besloten:

I. De resultaten van de Ronde Tafel Conferentie zijn vervat in ontwerp-overeenkomsten en brieven al welke documenten aan deze resolutie zijn gehecht;

II. A. De ontwerp-overeenkomsten zijn de volgende:
   1. **het ontwerp-charter van souvereiniteitsoverdracht.**
   2. **het ontwerp-Uniestatuut met daaronder begrepen de bijlage en bijzondere overeenkomsten omtrent de voornaamste onderwerpen van toekomstige samenwerking.**
   3. **de ontwerp-overgangsovereenkomst met de daaronder begrepen bijzondere overeenkomsten, houdende regeling van de onderwerpen, welke als gevolg van de souvereiniteitsoverdracht voorziening behoeven.**

   B. Omtrent een aantal afzonderlijke punten hebben de delegaties hun standpunten in een briefwisseling aan elkander medegedeeld.

III. De onder A en B genoemde bescheiden zijn in de Nederlandse en Indonesische taal gesteld.
Beide teksten hebben gelijke kracht.
Er is een officiële Engelse vertaling van de stukken vervaardigd, welke in geval van verschil in betekenis tussen de Nederlandse en Indonesische teksten de doorslag zal geven.

IV. De aanvaarding van deze resolutie door het Koninkrijk der Nederlanden enerzijds en de tot de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië toetredende gebieden anderzijds zal worden beschouwd als ratificatie van de aan deze resolutie gehechte bescheiden. De ratificatie door een der partijen verliest haar kracht als een der andere partijen de resolutie niet ratificeert.

V. De onder II vermelde overeenkomsten zullen in werking treden op het ogenblik van de souvereiniteitsoverdracht, welke zal geschieden in een plechtige bijeenkomst te Amsterdam, te houden uiterlijk op 30 December 1949.

VI. De U.N.C.I. of een ander orgaan van de Verenigde Naties zal in Indonesië toezien op de nakoming van de op de Ronde Tafel Conferentie bereikte overeenkomsten.

1. Ontwerp-Charter der Souvereiniteitsoverdracht

Artikel 1 — (1) Het koninkrijk der Nederlanden draagt de volledige souvereiniteit over Indonesië onvoorwaardelijk en onherroepelijk over aan de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië en erkent deze mitsdien als een onafhankelijke en souvereine Staat.

(2) De Republiek der Verenigde Staten van Indonesië aanvaardt deze souvereiniteit op de voet van de bepalingen van haar Constitutie welke ter kennis is gebracht van het Koninkrijk der Nederlanden.

(3) De overdracht van de souvereiniteit zal plaats hebben uiterlijk 30 December 1949.

Artikel 2 — Ten aanzien van de residentie Nieuw Guinea is overeengekomen:

a) Gezien het feit, dat het nog niet mogelijk is gebleken de standpunten van partijen nopens Nieuw Guinea overeen te brengen, waardoor deze een geschilpunt blijven,
b) Gezien de wenselijkheid om de Ronde Tafel Conferentie te beëindigen op 2 November 1949,
c) Gezien de belangrijke factoren, die in ogenschouw moeten worden genomen bij de oplossing van het vraagstuk Nieuw Guinea,
d) Gezien het beperkte onderzoek, dat kon worden ingesteld en voltooid ten aanzien van de problemen, die samenhangen met het vraagstuk Nieuw Guinea,
e) Gezien de moeilijke taak, waarvoor de deelgenoten in de Unie zich al dadelijk zullen zien gesteld, en,
f) Gezien de beslotenheid van partijen tot handhaving van het beginsel om door vredelievende en redelijke middelen alle geschillen op te lossen, die later mochten blijken te bestaan of te rijzen,

DAT de status quo van de residentie Nieuw Guinea zal worden gehandhaafd*) met de bepaling, dat binnen een jaar na de datum van overdracht van de souvereiniteit aan de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië het vraagstuk van de staatkundige status van Nieuw Guinea zal worden bepaald door onderhandelingen tussen de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië en het Koninkrijk der Nederlanden.

*) Uit de briefwisseling blijkt, dat hier bedoeld is: „voortzetting van het gezag van de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden over de residentie Nieuw-Guinea".

2. Ontwerp Unie-statuut

Het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië,
besloten hebbende op basis van vrijwilligheid, gelijkheid en volledige onafhankelijkheid een vriendschappelijke samenwerking tot stand te brengen tussen elkander en tot verwezenlijking van de toekomstige samenwerking in het leven te roepen de Nederlands-Indonesische Unie,
zijn overeengekomen in dit Unie-Statuut de grondslag te leggen van hun onderlinge verhouding als onafhankelijke en souvereine staten,
daarbij van oordeel zijnde, dat niets in dit Statuut aldus mag worden uitgelegd, dat enige daarin niet genoemde vorm van samenwerking, of samenwerking op enig daarin niet genoemd gebied, waaraan de beide deelgenoten in de toekomst de behoefte mochten gevoelen, zullen zijn uitgesloten:

Karakter van de Unie

Artikel 1 — (1) De Nederlands-Indonesische Unie verwezenlijkt de georganiseerde samenwerking tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië op basis van vrijwilligheid en gelijkheid in status met gelijke rechten.
(2) De Unie doet geen afbreuk aan de status van elk van de beide deelgenoten als onafhankelijke en souvereine staat.

Doel der Unie

Artikel 2 — (1) De Unie stelt zich ten doel samenwerking der deelgenoten ter behartiging van hun gemeenschappelijke belangen.
(2) Deze samenwerking zal plaats hebben terzake van onderwerpen in de eerste plaats liggende op het gebied der buitenlandse betrekkingen en defensie, en voorzover nodig financiën, alsmede ten aanzien van onderwerpen van economische en culturele aard.
Artikel 3 — (1) Beide deelgenoten verbinden zich hun staatsbestel te baseren op de beginselen der democratie en te streven naar een onafhankelijke rechtspraak.
(2) Beide deelgenoten zullen de in de bijlage van dit Statuut vermelde fundamentele menselijke rechten en vrijheden erkennen.

Werking der Unie

Artikel 4 — Alle beslissingen in de Unie worden genomen bij overeenstemming tussen beide deelgenoten.

Hoofd der Unie

Artikel 5 — (1) Aan het hoofd der Unie staat Hare Majesteit Koningin Juliana, Prinses van Oranje-Nassau, en bij opvolging Hare wettige opvolgers in de Kroon der Nederlanden.
(2) In geval van minderjarigheid van het Hoofd der Unie of in geval het Hoofd der Unie buiten staat geraakt zijn functies te vervullen, zomede indien het Hoofd der Unie tijdelijk zijn functies neerlegt, voorzien de beide deelgenoten in onderlinge overeenstemming in de waarneming.
In onderlinge overeenstemming kan een dergelijke voorziening bij voorbaat worden getroffen.
Artikel 6 — Het Hoofd der Unie verwezenlijkt de idee van vrijwillige en duurzame samenwerking tussen de deelgenoten.

De organen der Unie

Artikel 7 — (1) Voor de uitvoering van de doelstellingen der Unie houden de daartoe door elk der deelgenoten aangewezen ministers, of personen, die naar de eigen staatsinstellingen der deelgenoten gelijke of gelijksoortige verantwoordelijkheid dragen, tweemaal per jaar en voorts zo dikwijls de deelgenoten zulks nodig achten, conferenties.
Tenzij anders overeengekomen zullen daaraan drie ministers van iedere deelgenoot deelnemen.
Artikel 8 — De ministers ter conferentie blijven verantwoordelijk aan de eigen organen der deelgenoten op de voet van de eigen staatsinstellingen der deelgenoten.
Artikel 9 — De conferentie van ministers stelt naar gelang van de behoeften commissies in, waarin de beide deelgenoten op basis van pariteit leden benoemen.
Artikel 10 — (1) De beide deelgenoten zullen een goed contact en een geregelde samenwerking tussen de wederzijdse parlementen van de deelgenoten bewerkstelligen.
(2) De eerste bespreking van vertegenwoordigers van de parlementen zal plaats hebben binnen 8 maanden na de tot standkoming van het voorlopige parlement van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië.
Artikel 11 — (1) De Unie beschikt over een permanent secretariaat. Elk der deelgenoten wijst een secretaris-generaal aan, welke beide voor één jaar om beurten de leiding van het secretariaat op zich nemen.
(2) De benoeming van het overige personeel geschiedt in overeenstemming tussen de beide secretarissen-generaal volgens een door de beide deelgenoten gezamenlijk opgestelde instructie.

Besluiten en gemeenschappelijke regelingen

Artikel 12 — (1) Besluiten worden op de conferentie van ministers genomen bij eenparigheid van stemmen tussen de vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden enerzijds en die van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië anderzijds.
(2) Met besluiten van de conferentie kan op de volgende wijzen worden gehandeld.
(3) Besluiten genomen op de conferentie van ministers tot het uitvaardigen van gemeenschappelijke regelingen behoeven goedkeuring door de wederzijdse parlementen der deelgenoten. Na goedkeuring door de beide parlementen zal het Hoofd der Unie constateren, dat overeenstemming bestaat tussen beide deelgenoten en wordt de gemeenschappelijke regeling vervolgens in het officiële Staatsblad van elk der deelgenoten afgekondigd. Door die afkondiging verkrijgt de gemeenschappelijke regeling rechtskracht. De gemeenschappelijke regelingen zijn onschendbaar.
(4) Ten aanzien van andere besluiten van de Conferentie kan het Hoofd der Unie op verzoek van de Conferentie eveneens constateren, dat overeenstemming bestaat tussen beide deelgenoten.

Unie-Hof van Arbitrage

Artikel 13 — (1) Er is een Unie-Hof van Arbitrage, rechtsprekende in naam van het Hoofd der Unie.
(2) Het Hof neemt kennis van rechtsgeschillen door één der deelgenoten tegen de andere deelgenoot dan wel door beide deelgenoten gezamenlijk aanhanging gemaakt, welke hun grondslag vinden in het Unie-Statuut, in enige overeenkomst tussen de deelgenoten, of in gemeenschappelijke regelingen.
Artikel 14 — (1) Het Unie-Hof van Arbitrage bestaat uit drie door het Koninkrijk der Nederlanden en drie door de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië, benoemde leden.
(2) De leden van het Hof worden benoemd voor 10 jaar. Zij treden in ieder geval af, indien zij de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt.
(3) Tot Voorzitter wordt jaarlijks bij afwisseling een Nederlander en een Indonesiër door en uit de leden van het Hof gekozen.
(4) Alvorens hun ambt te aanvaarden leggen de leden van het Hof ten overstaan van het Hoofd der Unie op de wijze hunner godsdienstige gezindheid de eed of belofte af, dat zij hun ambt met eerlijkheid, nauwgezetheid en onpartijdigheid zullen vervullen en zich in de uitoefening hunner bediening zullen gedragen zoals een goed lid van het Unie-Hof van Arbitrage betaamt.
Artikel 15 — (1) Het Unie-Hof van Arbitrage beslist bij meerderheid van stemmen.
(2) Bij staking van stemmen zal, tenzij beide deelgenoten anders verzoeken, het Hof zich tot de President van het Internationale Gerechtshof of tot een andere bij meerderheid van stemmen aan te wijzen internationale instantie wenden met het verzoek iemand van een andere nationaliteit tot bijzonder lid van het Unie-Hof van Arbitrage te benoemen, die met de rechten van een gewoon lid aan een

Dr. W. Drees,
minister-president en voorzitter van de R.T.C.

hernieuwde beraadslaging over het rechtsgeschil en aan de beslissing daarvan zal deelnemen.

Artikel 16 — Nadere bepalingen nopens de rechtsgang bij en de organisatie en regeling van werkzaamheden van het Unie-Hof van Arbitrage zullen bij gemeenschappelijke regeling worden vastgesteld. Zolang zulk een gemeenschappelijke regeling niet bestaat regelt het Hof zelf de rechtsgang en de organisatie en regeling van zijn werkzaamheden, waarbij, indien het terzake niet tot overeenstemming kan komen, het tweede lid van het voorgaande artikel van overeenkomstige toepassing zal zijn.

Artikel 17 — De beide deelgenoten verbinden zich om de beslissingen van het Unie-Hof van Arbitrage na te komen en zullen deze op hun eigen gezag en verantwoordelijkheid ten uitvoer leggen ieder binnen eigen rechtsgebied.

Artikel 18 — In geval van tegenstrijdigheid tussen bepalingen van het recht van de deelgenoten en van publiekrechtelijke lichamen binnen hun rechtsgebied enerzijds, met bepalingen van het Unie-Statuut, enige overeenkomst tussen de deelgenoten of enige gemeenschappelijke regeling anderzijds, zal de laatstgenoemde categorie van bepalingen de voorrang hebben.

Artikel 19 — De beide deelgenoten behouden zich alle rechten voor, die hun volgens het volkenrecht of anderszins toekomen nopens het inroepen van de beslissing van enige internationale rechter of arbiter in die gevallen, waarin het Unie-Hof van Arbitrage naar het oordeel van beide deelgenoten onbevoegd is dan wel in die gevallen, waarin het Hof zich onbevoegd verklaart.

Buitenlandse betrekkingen

Artikel 20 — Regelingen omtrent de samenwerking tussen de deelgenoten op het gebied der buitenlandse betrekkingen worden gegeven in de aan dit Statuut gehechte overeenkomst.

Defensie.

Artikel 21 — Regelingen omtrent de samenwerking tussen de deelgenoten op het gebied der defensie worden gegeven in de aan dit Statuut gehechte overeenkomst.

Financieel-economische betrekkingen.

Artikel 22 — Regelingen omtrent de samenwerking tussen de deelgenoten op het gebied van de financieel-economische betrekkingen worden gegeven in de aan dit Statuut gehechte overeenkomst.

Culturele betrekkingen.

Artikel 23 — Regelingen omtrent de samenwerking tussen de deelgenoten op cultureel gebied worden gegeven in de aan dit Statuut gehechte overeenkomst.

Staatsburgerschap.

Artikel 24 — „(1) Onverminderd hetgeen is of zal worden bepaald in bijzondere overeenkomsten tussen de deelgenoten, zal ten aanzien van de uitoefening van staatkundige en andere rechten door staatsburgers van de ene deelgenoot in het rechtsgebied van de andere deelgenoot het hieronder bepaalde gelden:

a. de nationaliteit van staatsburgers van de ene deelgenoot zal geen bezwaar zijn voor het bekleden van ambten in het rechtsgebied van de andere deelgenoot behoudens ten aanzien van:

1e. ambten, waarvan de bekleder verantwoordelijk is tegenover een vertegenwoordigend lichaam, behoudens uitzonderingen die de wet mocht bepalen;

2e. die politieke, gezagdragende rechterlijke en leidende ambten, die door de wet worden aangewezen.

b. ten aanzien van de uitoefening van burgerlijke rechten en de werkzaamheid op maatschappelijk terrein zal elk der deelgenoten zich steeds ten volle rekenschap geven van de speciale belangen binnen zijn rechtsgebied van de staatsburgers en rechtspersonen van de andere deelgenoot en deswege geen noemenswaard onderscheid maken tussen de wederzijdse staatsburgers en rechtspersonen, onverkort de bevoegdheid van ieder deelgenoot om regelingen vast te stellen die nodig zijn, hetzij voor de bescherming van zijn nationale belangen, hetzij voor de bescherming van economisch zwakke groepen.

(2) In geen geval zullen de staatsburgers en rechtspersonen van de ene deelgenoot in het rechtsgebied van de andere deelgenoot een ongunstiger behandeling ondervinden dan staatsburgers en rechtspersonen van een derde Staat".

Bijzondere bepalingen.

Artikel 25 — Ter behartiging van de belangen der deelgenoten in elkanders rechtsgebied worden door de regeringen der deelgenoten Hoge Commissarissen benoemd. Zij hebben de status van diplomatieke vertegenwoordigers en bezitten de rang van ambassadeur.

Artikel 26 — (1) Voorzover bij overeenkomst niet anders is bepaald, worden de kosten der Unie voor de helft door ieder der deelgenoten gedragen.

(2) Verdere voorzieningen betreffende de kosten der Unie worden bij gemeenschappelijke regeling getroffen. Zolang zulk een gemeenschappelijke regeling niet bestaat zal de conferentie van ministers de nodige voorzieningen treffen.

Artikel 27 — (1) Alle officiële bescheiden, welke van de conferentie van ministers en van andere Unie-organen uitgaan, worden in de Nederlandse en Indonesische taal gesteld.

(2) Beide teksten hebben gelijke kracht.

Artikel 28 — Het Unie-Statuut en de daarbij behorende overeenkomsten, alsmede de gemeenschappelijke regelingen en te sluiten overeenkomsten kunnen ter registratie aan het Secretariaat der Verenigde Naties worden aangeboden overeenkomstig artikel 102 van het Handvest der Verenigde Naties.

Bijlagen Unie-statuut:

2a Menselijke rechten en vrijheden

De fundamentele menselijke rechten en vrijheden, welke ingevolge artikel 3 van het Unie-Statuut door de deelgenoten worden erkend en welke een ieder gerechtigd is uit te oefenen en te genieten, zonder dat te dezer zake onderscheid van welke aard ook mag worden gemaakt op grond van ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, nationale of

HET ONTWERP UNIE-STATUUT

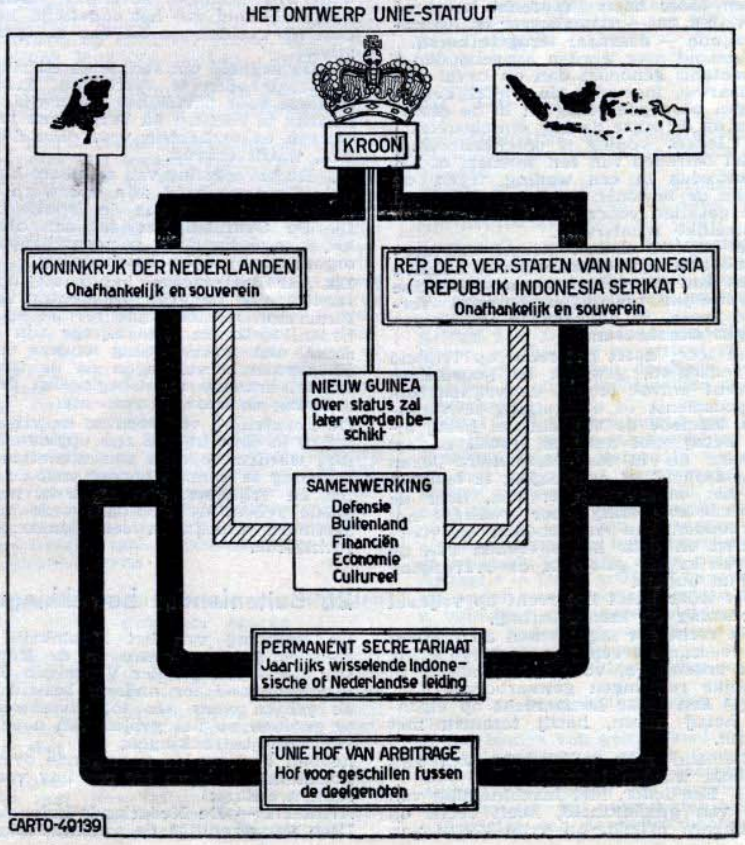

Mr. J. H. van Maarseveen, minister van Overzeese Gebieden en voorzitter van de Ned. delegatie.

maatschappelijke afkomst, bezit of geboorte, zijn de volgende:
1. (1) Een ieder wordt als persoon erkend voor de Wet.
(2) Allen hebben aanspraak op gelijke bejegening en gelijke bescherming door de Wet.
(3) Allen hebben aanspraak op gelijke bescherming tegen iedere achterstelling en tegen iedere ophitsing tot een zodanige achterstelling.
2. Allen, die zich op het grondgebied van de Staat bevinden, hebben gelijke aanspraak op bescherming van persoon en goed.
3. (1) Een ieder heeft het recht zich vrijelijk te verplaatsen en te vertoeven binnen de staatsgrenzen.
(2) Een ieder heeft het recht het land te verlaten en — staatsburger of ingezetene zijnde — daarnaar terug te keren.
4. Niemand mag worden aangehouden of in hechtenis genomen dan op bevel van het daartoe, ingevolge de wettelijke regelingen bevoegde gezag en in de gevallen en op de wijze daarbij omschreven.
5. (1) Ieders woning is onschendbaar.
(2) Het betreden van een woonerf of het binnentreden in een woning tegen de wil van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen voorzien bij een op hem toepasselijke rechtsregel.
6. De vrijheid en het geheim van correspondentie zijn onschendbaar, behalve op last van de rechter of ander daartoe bij wettelijke regelingen bevoegd verklaard gezag, in de gevallen in die regelingen omschreven.
7. Een ieder heeft het recht op vrijheid van gedachten, geweten en godsdienst; dit recht omvat tevens de vrijheid om van godsdienst of overtuiging te veranderen, alsmede de vrijheid om hetzij alleen, hetzij met anderen, zowel in het openbaar als in het particuliere leven zijn godsdienst of overtuiging te belijden door het onderwijzen er van, door de practische toepassing, door eredienst, het onderhouden van de geboden en voorschriften en door het opvoeden van de kinderen in het geloof of de overtuiging van hun ouders.
8. Een ieder heeft het recht op vrijheid van mening en meningsuiting.
9. Het recht der ingezetenen op vrijheid van vreedzame vereniging en vergadering wordt erkend en, voor zoveel nodig, in wettelijke regelingen gewaarborgd.
10. (1) Een ieder heeft recht op eigendom hetzij alleen, hetzij tezamen met anderen.
(2) Niemand mag willekeurig van zijn eigendom worden beroofd.
11. (1) Een ieder, met inachtneming van eisen van geschiktheid, heeft recht op beschikbare arbeid, op vrije keuze van beroep en op rechtvaardige arbeidsvoorwaarden.
(2) Een ieder, die arbeid verricht, heeft recht op een rechtvaardige beloning, welke hem en zijn gezin een menswaardig bestaan verzekert.
12. Een ieder heeft het recht vakverenigingen op te richten en zich daarbij aan te sluiten ter bescherming van zijn belangen.
13. (1) Het geven van onderwijs is vrij, behoudens het daarop naar wettelijke regelingen te houden toezicht van de Overheid.
(2) De keuze van het te volgen onderwijs is vrij.
14. De Overheid bevordert naar Haar vermogen de sociale zekerheid, bijzonderlijk het verzekeren en waarborgen van gunstige arbeidsvoorwaarden en arbeidstoestanden, het voorkomen en bestrijden van werkeloosheid en het bevorderen van redelijke ouderdomsvoorzieningen en zorg voor weduwen en wezen.
15. (1) De verhoging der volkswelvaart is voorwerp van aanhoudende zorg der Overheid, zullende het te allen tijde Haar streven zijn dat een ieder van een menswaardige levensstandaard verzekerd is voor zich en zijn gezin.
(2) Behoudens in het algemeen belang in wettelijke regelingen in te stellen beperkingen wordt aan allen naar hun aard, aanleg en geschiktheid gelijkelijk en zoveel mogelijk gelegenheid geboden deel te nemen aan de ontwikkeling van de welvaartsbronnen des lands.
16. Het gezin heeft recht op bescherming door de maatschappij en de Staat.
17. (1) De Overheid zal de geestelijke en lichamelijke volksontwikkeling zoveel mogelijk bevorderen.
(2) De Overheid voorziet, waar nodig, in de behoefte aan openbaar onderwijs, dat gegeven wordt op grondslag van verdraagzaamheid en gelijke eerbiediging van iedere godsdienstige overtuiging en met gelegenheid binnen de schooluren tot het geven van godsdienstonderwijs overeenkomstig de wensen der ouders.
(3) De leerlingen van de particuliere school, die voldoet aan voor het openbaar onderwijs gestelde wettelijke eisen van deugdelijkheid van het onderwijs, hebben dezelfde rechten als die van de openbare school.
(4) De vrijheid om sociale en charitatieve werkzaamheden te verrichten, daarvoor, alsmede voor particulier onderwijs, organisaties te stichten en bezittingen te verwerven en te hebben voor deze doeleinden, wordt erkend.
18. De bevordering van openbare hygiëne en volksgezondheid zijn voorwerp van aanhoudende zorg van de Overheid.
19. De Overheid verleent aan alle erkende godsdienstige gemeenschappen en organisaties gelijke bescherming.

Elk der deelgenoten handhaaft in zijn rechtsgebied de vrije uitoefening van de fundamentele menselijke rechten en vrijheden, welke in deze bijlage zijn opgesomd, met inachtneming wijders van de internationale verdragen en de internationaal erkende rechtsbeginselen de uitoefening daarvan betreffende.

De uitoefening van rechten en vrijheden, welke in deze bijlage zijn opgesomd mag niet worden beperkt dan uitsluitend om rekening te kunnen houden met de rechten en vrijheden van anderen, met de goede zeden, de openbare orde en het algemeen welzijn in een democratische rechtsorde.

2b Buitenlandse betrekkingen

De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden ten eenre en de Regering van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië ter andere, bezield door de gelijke wens om tot samenwerking te geraken op het gebied van haar buitenlandse betrekkingen;
hebben besloten de navolgende overeenkomst aan te gaan ter regeling van die samenwerking:

Artikel 1 — De Nederlands-Indonesische Unie verwezenlijkt de samenwerking op het gebied der buitenlandse betrekkingen.
In gevallen waarin de deelgenoten van mening zijn, dat het in beider belang is, en zij dienovereenkomstig besluiten, kan de Conferentie van Ministers voorzien in de instelling van een gezamenlijke of gemeenschappelijke vertegenwoordiging in het internationale rechtsverkeer.

Artikel 2 — Met vooropstelling van het beginsel, dat ieder der deelgenoten zijn eigen buitenlandse betrekkingen onderhoudt en zijn eigen buitenlandse politiek bepaalt, zullen zij er naar streven hun buitenlands beleid zoveel mogelijk te coördineren en dienaangaande overleg te plegen.

Artikel 3 — Geen der deelgenoten sluit een verdrag, noch verricht hij andere internationale rechtshandelingen, waarbij belangen van de andere deelgenoot zijn betrokken, dan na overleg met die deelgenoot.

Artikel 4 — Indien een der deelgenoten bij enige vreemde mogendheid geen diplomatieke vertegenwoordiging heeft geaccrediteerd, zal hij bij voorkeur zijn belangen door de diplomatieke vertegenwoordiging van de andere deelgenoot bij die vreemde mogendheid doen behartigen.

Artikel 5 — Indien een der deelgenoten voor het onderhouden van zijn buitenlandse betrekkingen technische of andere medewerking verzoekt, zal de andere deelgenoot deze naar beste vermogen verlenen.

2c Culturele betrekkingen

De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden ter eenre en de Regering van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië ter andere, bezield door de gelijke wens om haar wederzijdse betrekkingen op het gebied van onderwijs, wetenschap en cultuur in het algemeen te bevorderen;
hebben besloten de navolgende overeenkomst aan te gaan betreffende de culturele betrekkingen tussen de beide landen:

Hoofdstuk I. Grondslag en Karakter

Art. I — De culturele betrekkingen tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië berusten op basis van volledige vrijheid, vrijwilligheid en wederkerigheid.
Deze culturele betrekkingen tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië dragen een universeel karakter en zijn gericht op de verwezenlijking van de vrije ontplooiing van de vrije menselijke geest.

Dr. J. H. van Royen, ambassadeur en lid van de Ned. delegatie

Hoofdstuk II. Doel

Art. II — Doel van de overeenkomst is bevordering van de culturele betrekkingen tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië.

Hoofdstuk III. Middelen tot het bereiken van het doel

Art. III — Er wordt ingesteld een gemengde Commissie, bestaande uit veertien leden, waarvan ieder van de Regeringen der deelgenoten zeven leden benoemt.
Art. IV — De Commissie heeft tot taak de verwezenlijking van de samenwerking op basis van deze overeenkomst te bevorderen. In een instructie, welke door de Regeringen van beide deelgenoten gezamenlijk wordt vastgesteld, worden regelen gegeven voor de uitvoering van deze taak. In deze instructie zal mede worden bepaald, dat aan de gemengde Commissie de bevoegdheid wordt verleend om werkcommissies in te stellen voor de behandeling van bijzondere onderwerpen. In deze werkcommissies kunnen personen benoemd worden, die zelf geen leden der Commissie zijn.
Art. V — Ten aanzien van het bepaalde in de artikelen VI, XII en XIV zal elk der beide partijen in de gemengde Commissie de aanbevelingen en voorstellen, waarover in de gemengde Commissie overeenstemming is bereikt, voorleggen aan de eigen Regering.
Ieder der beide Regeringen kan vervolgens deze voorstellen en aanbevelingen voorleggen aan de Conferentie van Ministers.
Art. VI — De beide deelgenoten streven ernaar om in het eigen land een redelijke kennis te bevorderen van de cultuur van de andere deelgenoot in haar essentiële bestanddelen.
Dit streven zal mede worden verwezenlijkt door middel van radio, film, pers, bibliotheken, lectuurverspreiding, onderwijs en kunstmanifestaties.
Art. VII — De beide deelgenoten verbinden zich de uitwisseling van radio-uitzendingen op cultureel gebied en nieuwsberichten te bevorderen.
Art. VIII — De beide deelgenoten verbinden zich elkaar steun te verlenen ten behoeve van de ontwikkeling van onderwijs en wetenschap en in het algemeen ter bevordering van de cultuur, indien zulks door een der deelgenoten wordt verzocht.
Art. IX — Onverminderd het bepaalde onder artikel VIII zullen beide deelgenoten de uitwisseling van hoogleraren, leraren, deskundigen op het gebied van wetenschappen, opvoeding, onderwijs en kunsten bevorderen.
Art. X — De beide deelgenoten kunnen op elkaars grondgebied instituten van onderwijs*), kunst en van andere culturele aard oprichten en in stand houden met inachtneming van de in het land van oprichting geldende wettelijke bepalingen.
Art. XI — Aan de oprichting en het instandhouden van instituten van onderwijs, van geestelijke zorg, van sociale zorg en in het algemeen instellingen van culturele aard op het grondgebied van de andere deelgenoot door corporaties, stichtingen, verenigingen of particuliere personen, zullen geen belemmeringen in de weg worden gelegd, behoudens de bevoegdheid van elk van beide Regeringen om regelingen te treffen in het belang van de openbare veiligheid en het zedelijk welzijn van het volk in maatschappij en staat, welke niet in strijd zijn met de menselijke rechten, zoals deze door de Verenigde Naties zijn erkend.
Art. XII — Het vraagstuk van de bevoegdheden, die over en weer aan het bezit van getuigschriften en graden kunnen worden verbonden, alsmede de mogelijkheden ten aanzien van de aanpassing van de verschillende soorten van onderwijs in het ene land aan die van het andere land, vormen een voorwerp van studie voor de gemengde Commissie.
Art. XIII — De beide deelgenoten zullen de gelegenheid scheppen en zo nodig bijstand verlenen voor het verrichten van wetenschappelijke onderzoekingen in het ene land door personen uit het andere land.
Als voorwaarde voor dergelijke onderzoekingen zal gesteld kunnen worden, dat de Regering van het land, waar het onderzoek plaats vindt, van het verloop en van de resultaten van dit onderzoek in kennis wordt gesteld.
Art. XIV — De beide deelgenoten zullen bevorderen, dat beurzen beschikbaar worden gesteld, teneinde studerenden of onderzoekers uit beide landen in de gelegenheid te stellen hun studiën of onderzoekingen in het andere land te beginnen of voort te zetten.
Zij zullen tevens bevorderen, dat beoefenaren van wetenschap, techniek of kunst van het ene land in de gelegenheid worden gesteld een stage door te brengen in het andere land.
Art. XV — De beide deelgenoten zullen het leggen van contacten tussen door de respectieve landen erkende organisaties, werkzaam op cultureel gebied, daaronder begrepen jeugdorganisaties, bevorderen, met inachtneming van de belangen van de openbare veiligheid en het zedelijk welzijn van het volk in maatschappij en staat.
Art. XVI — Beide deelgenoten achten het wenselijk, dat boeken, couranten en tijdschriften, die in één der beide landen zijn uitgegeven, vrijelijk toegang vinden op het grondgebied van het andere land, waarbij gestreefd wordt naar vrijdom van rechten en van andere beperkende maatregelen. De invoer van genoemd materiaal kan slechts beperkt worden op grond van maatregelen in het belang van de openbare veiligheid en het zedelijk welzijn van het volk in maatschappij en staat.
Art. XVII — Beide deelgenoten zullen de vertaling van geschriften, verschenen in de taal (talen) van het ene land, in de taal (talen) van het andere land naar vermogen bevorderen.
Art. XVIII — Beide deelgenoten zullen samenwerken de stand van de wetenschap met betrekking tot Indonesië op het tijdstip van de souvereiniteitsoverdracht, inzonderheid wat betreft natuurwetenschappen, techniek, medische wetenschappen, geschiedenis, taal, economie en adatrecht te inventariseren.

Drs. Mohammed Hatta,
vice-president der Republik Indonesia, voorzitter der Republikeinse delegatie

Hoofdstuk IV. Overdracht van objecten van Culturele waarde

Art. XIX — Objecten van culturele waarde die afkomstig zijn uit Indonesië en die anders dan door privaatrechtelijke wijze van eigendomsverkrijging in het bezit gekomen zijn van de Nederlandse Regering dan wel van de voormalige Nederlandsch-Indische Regering zullen worden overgedragen aan de Regering van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië, als gevolg van de souvereiniteitsoverdracht van het Koninkrijk der Nederlanden aan de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië.
Ter uitvoering van het bepaalde in het eerste lid zal de gemengde Commissie op de voet van artikel V een afzonderlijke regeling voorstellen. Daarin zullen tevens voorzieningen worden opgenomen betreffende een mogelijke uitwisseling van voorwerpen van culturele of historische waarde, die het eigendom of in het bezit zijn van het ene land en afkomstig uit of van belang zijn voor het andere land.

*) Uitdrukkelijk werd vastgesteld, dat men met deze instituten het oog heeft gehad op instituten ten behoeve van kinderen van de oprichtende deelgenoot.

Mr. Moh. Rum,
lid van de Republikeinse delegatie

Hoofdstuk V. Jaarverslag

Art. XX — De gemengde Commissie brengt van haar werkzaamheden jaarlijks schriftelijk rapport uit aan elk der beide Regeringen.

2d Defensie

Het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië,
gevolg gevende aan het bepaalde in de artikelen 2 en 21 van het Unie-statuut,
zijn overeengekomen als volgt:

Artikel 1 — Ieder der deelgenoten draagt de volledige verantwoordelijkheid voor de defensie van zijn eigen grondgebied. Voorzieningen hiertoe worden door ieder van hen getroffen.
Artikel 2 — De gemeenschappelijke regelingen, als bedoeld in artikel 12 van het Unie-statuut worden door elk der deelgenoten in eigen rechtsgebied zelfstandig uitgevoerd.
Artikel 3 — Onverminderd het bepaalde in artikel 2 zal de samenwerking tot uitdrukking kunnen komen in steun, welke de ene deelgenoot desgevraagd aan de andere deelgenoot verstrekt, voor zover naar zijn oordeel de gevraagde steun verenigbaar is met zijn vermogen en zijn eigen behoeften, in het bijzonder ook met de belangen van zijn eigen defensie.
Artikel 4 — De in artikel 3 bedoelde steun zal onder meer kunnen bestaan in:
a. opleiding en hogere opleiding van officieren, kader, gespecialiseerde militairen en burgerhulpkrachten;
b. het ter beschikking stellen van personeel;
c. het ter beschikking stellen van materieel;
d. het bieden van gelegenheid tot en hulp bij het onderhoud en de reparatie van materieel van de andere deelgenoot.
Artikel 5 — Indien een der deelgenoten verzoekt om ter beschikkingstelling van onderdelen van de strijdkrachten van de

Sultan Hamid II van Pontianak, hoofd van de Daerah Istimewa Kalimantan, voorzitter van de B.F.O.-delegatie.

andere deelgenoot in zijn rechtsgebied, kunnen de deelgenoten terzake een overeenkomst aangaan.

Artikel 6 — Indien ingevolge de artikelen 4 en 5 de deelgenoten elkander steun verlenen, zullen, tenzij in bijzondere gevallen anders wordt overeengekomen, de kosten van deze steunverlening ten laste komen van de deelgenoot, die om de steun heeft verzocht.

Artikel 7 — De deelgenoten zullen militaire missies uitwisselen. De voorwaarden, waaronder dit zal geschieden, alsmede de samenstelling en de bepaling van de taken dier missies zullen door de Regeringen der deelgenoten in onderling overleg worden geregeld.
Een deelgenoot, die een militaire missie van een derde mogendheid wenst te vragen of te aanvaarden, zal hieromtrent vooraf overleg plegen met de andere deelgenoot.

Artikel 8 — De beide deelgenoten treden in overleg ingeval van dreiging van een aanval op beide deelgenoten of op een hunner.

Artikel 9 — Indien een deelgenoot buiten eigen gebied materieel voor zijn strijdkrachten wenst aan te schaffen, zal deze zoveel mogelijk overleg plegen met de andere deelgenoot op welke wijze zij elkander daarbij behulpzaam kunnen zijn.

Artikel 10 — Indien een deelgenoot inlichtingen over zijn defensie verstrekt aan de andere deelgenoot, is deze — ook tegenover een bondgenoot — tot geheimhouding verplicht, tenzij deze plicht door eerstgenoemde deelgenoot uitdrukkelijk wordt opgeheven. Indien personeel van een deelgenoot uit hoofde van samenwerking, als voorzien in deze overeenkomst, in het rechtsgebied of in organisaties van de andere deelgenoot wordt toegelaten, zal eerstgenoemde deelgenoot het mogelijke doen, opdat dit personeel de geheimhouding bewaart van alle defensie-aangelegenheden van de andere deelgenoot, waarmede het in aanraking mocht komen.

Artikel 11 — De deelgenoten zullen een regeling treffen ten aanzien van het formeel en materieel straf- en tuchtrecht, hetwelk wordt toegepast op militairen van een deelgenoot, die zich uit hoofde van samenwerking bevinden in het rechtsgebied van de andere deelgenoot. Bij deze regeling zullen de deelgenoten zich rekenschap geven van soortgelijke regelingen in andere landen.

Artikel 12 — Tenzij de deelgenoten anders overeenkomen, kunnen, indien één der deelgenoten bij een oorlog is of dreigt te worden betrokken, koopvaardijschepen en burgerluchtvaartuigen onder de vlag van een deelgenoot alleen door deze en niet door de andere deelgenoot worden gevorderd of gemilitairiseerd, onverschillig waar zij zich bevinden.
Daarbij zal echter de ene deelgenoot overleg plegen met de andere, indien het koopvaardijschip of het burgerluchtvaartuig zich in diens rechtsgebied bevindt.

Artikel 13 — De deelgenoten zullen regelingen treffen omtrent de bepalingen welke zullen gelden, indien Marine-eenheden of militaire luchtvaartuigen van de ene deelgenoot zich in of nabij het rechtsgebied van de andere deelgenoot bevinden en in dat rechtsgebied zee- of luchthavens aandoen.

Artikel 14 — In afwachting van een regeling tussen de deelgenoten inzake de dienstplicht van hun wederzijdse onderdanen zal geen der onderdanen van de ene deelgenoot tot dienstneming bij de krijgsmacht van de andere deelgenoot worden verplicht.
Zolang voor enige ingezetene van de beide deelgenoten krachtens de ter R.T.C. aanvaarde bepalingen een optierecht aangaande zijn toekomstige nationaliteit openstaat, zal de betrokkene niet door een der deelgenoten tot het vervullen van dienstplicht worden opgeroepen.

Artikel 15 — Deze overeenkomst laat onverlet de rechten en verplichtingen, welke voor de deelgenoten voortvloeien uit het Handvest der Verenigde Naties of daarop steunende internationale regelingen.

Artikel 16 — De deelgenoten zullen zo spoedig mogelijk in overleg treden tot het uitwerken van de grondslagen in de voorgaande artikelen vervat en zij nemen op zich zodanige maatregelen te treffen als voor de richtige vervulling van de doeleinden van het Unie-statuut en van deze overeenkomst op het gebied van defensie door de betrokken Regeringen in onderling overleg nuttig zal worden geacht.

2e Financieel-Economische betrekkingen

De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië, geleid door de wens om de door de souvereiniteitsoverdracht ontstane nieuwe verhoudingen op financieel en economisch gebied te regelen, alsmede om op dit gebied tot samenwerking te geraken;
Gelet op de artikelen 2 en 22 van het Unie-statuut.
Hebben besloten de navolgende overeenkomst aan te gaan.

AFDELING A

Rechten, concessies, vergunningen en bedrijfsuitoefening

Artikel 1 — (1) Ten aanzien van de erkenning en het herstel van de rechten, concessies en vergunningen, naar het recht van Nederlandsch-Indië (Indonesië) bevoegdelijk verleend en nog van kracht op de datum der souvereiniteitsoverdracht, neemt de Republiek der Ver. Staten van Indonesië als uitgangspunt, dat deze worden erkend en dat de rechthebbenden — voor zover zulks nog niet is geschied — in de feitelijke uitoefening van hun recht zullen worden hersteld, een en ander behoudens het bepaalde in de volgende leden van dit artikel.
(2) De Republiek der Ver. Staten van Indonesië behoudt zich het recht voor een onderzoek in te stellen ten aanzien van belangrijke rechten, concessies en vergunningen, verleend na 1 Maart 1942, welke de economische politiek van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië kunnen beïnvloeden, teneinde na te gaan of toepassing van art. 2 gewenst wordt geacht.
(3) Er zal worden rekening gehouden met:
a. de toestand die geschapen is door het feit, dat gedurende de Japanse bezetting en de daarop gevolgde revolutie-periode, ondernemingsgronden, waarvan de aanplantingen waren gerooid ten behoeve van voedsel-verbouw dan wel woonerven, zijn geoccupeerd door de bevolking — gedurende de bezetting met toestemming van de Japanse autoriteiten — en dat in bepaalde gevallen het ontnemen van die gronden aan de betrokken bevolking zonder meer en teruggave daarvan aan de betrokken ondernemingen, te grote onrust zou verwekken en dat zulk een teruggave veelal onmogelijk is. Elk geval zal afzonderlijk worden beoordeeld en er zal naar een voor alle partijen aanvaardbare oplossing worden gezocht;
b. de noodzakelijkheid dat bepaalde particuliere eigendommen tegen schadeloosstelling in 's Lands belang tijdelijk gevorderd blijven (worden) ten behoeve van een overheidsdienst;
c. de intrekking bij de Undang-Undang Republiek Indonesië 1948 Nr. 13 van de conversierechten in de residenties Jogjakarta en Soerakarta, hetgeen geboden was door de veranderde omstandigheden in het algemeen en de gewijzigde opvatting der bevolking in het bijzonder. In dit geval zal de Republiek der Ver. Staten van Indonesië de nodige wettelijke maatregelen (doen) treffen om aan de betrokken bedrijven de grootst mogelijke zekerheid te verschaffen ter erlanging van de voor die bedrijven benodigde gronden.
(4) De mogelijkheid dat bedrijven van openbaar nut, zoals de particuliere spoor- en tramwegen en de electriciteits- en gasbedrijven, door de Republiek der Ver. Staten van Indonesië zullen worden genationaliseerd, hetgeen dan langs de weg van onteigening c.q. naasting zal geschieden, zal geen invloed hebben op het herstel van de rechthebbenden in de feitelijke uitoefening van hun recht. Wel kan bij dit rechtsherstel rekening worden gehouden met de beheersvorm van de spoor- en tramwegen op het ogenblik der souvereiniteitsoverdracht.

Artikel 2 — Aan de in artikel 1, eerste lid, bedoelde rechten, concessies en vergunningen zal slechts kunnen worden getornd in het algemeen belang, waaronder het volksbelang, langs de weg van minnelijke schikking met de rechthebbenden en indien deze niet tot stand komt, door onteigening te algemenen nutte, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.

Artikel 3 — Tot onteigening, nationalisatie, opheffing, gedwongen afstand of overgang van zaken of rechten zal niet worden overgegaan dan te algemenen nutte volgens wettelijk voorgeschreven vorm van proces en — bij gemis aan overeenstemming tussen partijen — tegen vooraf genoten of verzekerde schadeloosstelling door de rechter te bepalen op de werkelijke waarde van het ontnomene, een en ander volgens voorschriften bij de wet te bepalen. De vereisten van vooraf-

Ide Anak Agung Gde Agung, minister-president van Oost-Indonesië, 1e vice-voorzitter der B.F.O.-delegatie

gaand genot of voorafgaande verzekering van de verschuldigde schadeloosstelling gelden niet wanneer oorlog, oorlogsgevaar, oproer, brand, watersnood, aardbeving, vulkanische uitbarsting of andere dringende omstandigheden een onverwijlde inbezitneming vorderen.

Artikel 4 — Ten behoeve van bestaande en nieuwe bedrijven en ondernemingen wordt de mogelijkheid opengesteld de voor hun bedrijfsuitoefening nodige verlenging, dan wel vernieuwing of verlening van rechten, concessies en vergunningen te doen plaatshebben op zodanige voorwaarden, voor zodanige termijn en op zodanig tijdstip, dat zij bedrijfs-economisch verantwoord blijven, dan wel zijn, en dat de rechthebbenden verzekerd zijn van een continuïteit, welke het mogelijk maakt de voor een normale bedrijfsuitoefening op lange termijn gewenste investeringen te doen, zulks behoudens die gevallen, dat een algemeen belang — waaronder begrepen de algemeen economische politiek van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië zich daartegen verzet.

Artikel 5 — De bedrijven en ondernemingen zullen hun medewerking verlenen aan zakelijk verantwoorde samenwerking met en inschakeling van Indonesisch kapitaal.

Artikel 6 — De Republiek der Ver. Staten van Indonesië zal de nodige maatregelen treffen ter veiligstelling van de uitoefening door de rechthebbenden van de in artikel 1, eerste lid, bedoelde rechten, concessies en vergunningen, zulks ter bevordering van de hervatting en de duurzaamheid van de economische activiteit. Daarbij zal evenwel in het oog moeten worden gehouden, dat de algemeen economische politiek, door de Republiek der Ver. Staten van Indonesië te volgen, in de eerste plaats gericht zal zijn op de economische opbouw van de Indonesische samenleving in haar geheel en wel in dien zin, dat de belangen en de stoffelijke en geestelijke vooruitgang van het Indonesische volk in zijn geheel het best worden gediend door het scheppen van een maximale effectieve koopkracht en verhoging van de levensstandaard van het volk.

Artikel 7 — Ten aanzien van alle in artikel 1, eerste lid, bedoelde rechten, concessies en vergunningen, welke als gevolg van de oorlog, bezetting en de daaropvolgende abnormale omstandigheden niet konden worden uitgeoefend, wordt de mogelijkheid opengesteld, dat deze — op verzoek van de rechthebbenden — met een overeenkomstige termijn worden verlengd, zulks behoudens die gevallen, dat een algemeen belang — waaronder begrepen de algemeen economische politiek van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië — zich daartegen verzet.

Artikel 8 — De lasten, welke op het bedrijfsleven rusten als gevolg van fiscale, in een modern land gebruikelijke sociale en andere maatregelen, worden binnen zodanig redelijke grenzen gehouden, dat onder normale omstandigheden een bedrijfsvoering mogelijk is, die veroorlooft normale vernieuwingen, afschrijvingen en reserveringen en die een redelijk rendement toelaat voor het in die bedrijven gestoken kapitaal.

Artikel 9 — De wijze van bedrijfsuitoefening en de vrijheid van handel, bedrijf en geldverkeer zullen slechts bij wettelijke regeling worden beperkt.

Artikel 10 — Partijen erkennen de noodzakelijkheid van een onafhankelijke fiscale rechtspraak. Zij zullen regelingen treffen ter voorkoming van dubbele belasting.

Artikel 11 — Nederlandse staatsburgers, rechtspersonen, producten, schepen en andere objecten genieten in Indonesië niet minder gunstige behandeling dan die van enig derde land.

Vreemdelingen van alle naties zullen gelijke rechten genieten in de deelname in de handel met Indonesië en in de economische activiteit en de industriële ontwikkeling in dit land. Echter erkent de Republiek der Ver. Staten van Indonesië dat ten volle rekening behoort te worden gehouden met de bijzondere belangen van de Nederlandse staatsburgers en rechtspersonen binnen Indonesië en voorts dat geen discriminatie zal plaats vinden ten aanzien van genoemde belangen, onverkort het recht van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië om zodanige regelingen te treffen als nodig zijn ter bescherming der nationale belangen of ter bescherming van economisch zwakke groepen.

Het in dit artikel ten behoeve van Nederland overeengekomene geldt wederkerig tussen Nederland en Indonesië.

Artikel 12 — (1) Afgescheiden van de algemene plicht, dat de ondernemers ten aanzien van hun bedrijven zich hebben te onderwerpen aan de wetten van het land, zullen in het belang van de sociale rust en orde en ter verbetering van de sociale toestanden, de bedrijven (ondernemingen) hebben mede te werken aan maatregelen als de ondergenoemde:

a. het streven naar de instelling van georganiseerd overleg tussen werkgevers en werknemers op het gehele terrein der arbeidsverhoudingen;

Merle Cochran (Ver. Staten), voorzitter van de U.N.C.I.

b. het geleidelijk bevorderen van de totstandkoming van een belangengemeenschap tussen de ondernemers en de arbeiders c.q. grondbezitters, zodat de na te streven belangen samengroeien en dat de betrokken arbeiders en grondbezitters op een hoger levensniveau komen;

c. verbetering van de woningvoorziening en andere sociale voorzieningen van de arbeiders;

d. het zo spoedig mogelijk opnemen van daartoe geschikte Indonesiërs in de leiding (ook directies) en staven der bedrijven en het medewerken aan de instelling van opleidingsgelegenheden, erop gericht om na zekere redelijke termijn het overwegende deel van het leidend stafpersoneel der bedrijven te doen bestaan uit Indonesische staatsburgers;

e. ten aanzien van bedrijven wier arbeidsveld in hoofdzaak in Indonesië is gelegen, het aanwezig doen zijn in Indonesië van volledig gemachtigde organen.

(2) Door de ondernemers zal op het terrein, genoemd sub a. t.m. d, ook initiatief worden getoond, doch onder voorbehoud dat de overheidseisen op dit gebied ten aanzien van buitenlandse investeringen niet verder zullen gaan dan ten aanzien van Indonesische bedrijven van gelijke soort en omvang.

Artikel 13 — Bij eventuele wijziging van de bestaande bepalingen op agrarisch gebied op grond van het algemeen belang zal worden rekening gehouden met de belangen van de rechthebbenden en met de bedrijfszekerheid in het bijzonder.

AFDELING B

Financiële betrekkingen

Artikel 14 — Nederland en de Republiek der Ver. Staten van Indonesië zullen ieder voor zich streven naar een gezond monetair systeem, zich daarbij baserend op de beginselen, tot uitdrukking gebracht in de Bretton Woods Overeenkomsten. Dit vereist onder andere, dat in elk der landen slechts één circulatiebank werkzaam zal zijn. De monetaire politiek van elk der beide landen zal gericht zijn op het bereiken en handhaven van een stabiele interne en externe waarde van de munteenheid en op het bevorderen van een vrij betalingsverkeer.

Artikel 15 — De Republiek der Ver. Staten van Indonesië zal ook zolang zij het lidmaatschap van het Internationale Monetaire Fonds nog niet heeft verkregen, de regels, welke een lid van het Fonds heeft in acht te nemen, naleven. Voorts zal een overleg worden gepleegd tussen Nederland en de Republiek der Ver. Staten van Indonesië teneinde haar zo spoedig mogelijk het lidmaatschap van het Fonds te doen verwerven

Artikel 16 — Over wijziging van de wisselkoers van de munteenheden van Nederland en de Republiek der Ver. Staten van Indonesië zal tussen de beide landen voorafgaand overleg worden gepleegd.

Artikel 17 — Zolang de internationale of interne omstandigheden een deviezenregime noodzakelijk maken, zullen Nederland en de Republiek der Ver. Staten van Indonesië overleg plegen terzake van voor de wederpartij van wezenlijk belang zijnde punten van het te voeren deviezenbeleid.

Artikel 18 — (1) Onder voorbehoud van het bepaalde in het vijfde lid staat de Republiek der Ver. Staten van Indonesië transfer naar Nederland toe:

a. ten behoeve van bedrijven, uitmakend een actieve Nederlandse investering, voor:

I. de noodzakelijke uitgaven in Nederland ten behoeve van het bedrijf in Indonesië.

II. de bijdragen aan fondsen voor pensioens-, invaliditeits-, weduwen- en wezen- en andere sociale voorzieningen t.b.v. het personeel, een en ander voorzover de premiën en bijdragen noodzakelijk zijn tot dekking van uitkeringen aan Nederlanders;

III. rente en contractueel verschuldigde aflossing van in Nederland ten behoeve van het bedrijf in Indonesië geleende gelden;

IV. de jaarlijkse winsten en de afschrijvingen volgens goed koopmansgebruik;

b. van dividenden, voor wat betreft passieve investeringen van uit Nederland;

c. aan levensverzekeringsmaatschappijen voor premiën, benevens aan fondsen voor pensioen-, invaliditeits-, weduwen- en wezen- en andere sociale voorzieningen, voor bijdragen, zowel van werkgevers als van werknemers, een en ander voorzover de premiën en bijdragen noodzakelijk zijn tot dekking van uitkeringen aan Nederlanders;

d. aan in Indonesië werkzame of werkzaam geweest zijnde Nederlanders voor hun spaargelden, alsmede voor de bedragen bestemd voor het onderhoud van buiten Indonesië verblijvende personen, tot dier onderhoud zij wettelijk of moreel gehouden zijn;

e. ten behoeve van in Indonesië werkzame of werkzaam geweest zijnde Nederlanders c.q. hun nabestaanden, die buiten Indonesië verblijven, voor pensioen, verlofstractementen en andere dergelijke periodieke sociale uitkeringen, voorzover die niet uit de onder a en c bedoelde fondsen worden bestreden;

f. van rente en aflossing op door lagere openbare rechtsgemeenschappen of door andere op hoog gezag ingestelde rechtspersonen uitgegeven obligatieleningen en aangegane onderhandse leningen, voor zover de betalingen van die rente en aflossing in verband met de financiële positie van bedoelde rechtsgemeenschappen en andere rechtspersonen niet wettelijk zijn of worden opgeschort.

(2) Het bepaalde in het eerste lid kan voor bepaalde gevallen of groepen van gevallen door partijen nader worden uitgewerkt.

(3) Onverminderd het in het eerste en tweede lid bepaalde zal de Republiek der Ver. Staten van Indonesië overeenkomstig de bepalingen van de overeenkomst betreffende het Internationale Monetaire Fonds overmakingen naar Nederland en het buitenland toestaan.

(4) Voor bedrijven welke in Indonesië gedeeltelijk met Indonesisch kapitaal werken, zullen de in de vorige leden vermelde regelingen gelden, voor zover de feitelijke verhoudingen zulks vereisen.
(5) De Republiek der Ver. Staten van Indonesië behoudt zich het recht voor om t.a.v. de in het eerste lid bedoelde transfers van gelden zodanige beperkingen aan te leggen, welke zij noodzakelijk acht in verband met haar deviezenpositie. Terzake van deze beperkingen zal de Republiek der Ver. Staten van Indonesië en Nederland vooraf overleg plaatsvinden, welk overleg, tenzij de Republiek der Ver. Staten van Indonesië en Nederland anders overeenkomen, zal plaatsvinden middels een nader in te stellen technische commissie.

(6) De transfer van rente en aflossing welke voortvloeit uit de op het tijdstip van de souvereiniteitsoverdracht door de Republiek der Ver. Staten van Indonesië overgenomen schulden wordt beheerst door de ten aanzien van deze schulden gemaakte of te maken afspraken.
(7) Het bepaalde in de vorige leden is op overeenkomstige wijze van toepassing t.a.v. de overmakingen van Nederland naar Indonesië.
(8) In geval van onteigening, nationalisatie enz. c.q. naasting staat de Republiek der Ver. Staten van Indonesië transfer toe van de schadeloosstelling c.q. naastingsprijs binnen drie jaren na de datum van het ontstaan van het recht op de schadeloosstelling c.q. naastingsprijs.
In gevallen waarin de Republiek der Ver. Staten van Indonesië het onmogelijk acht om de schadeloosstelling c.q. naastingsprijs binnen drie jaar over te maken, zal de Republiek der Ver. Staten van Indonesië zulks moeten verklaren alvorens tot onteigening, nationalisatie enz. over te gaan. Een arbitrage-commissie, bestaande uit een vertegenwoordiger van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië, een vertegenwoordiger van de rechthebbende en een derde lid, door beide eerstgenoemden in onderling overleg aan te wijzen, zal een bindende beslissing geven met betrekking tot de vraag of en in hoeverre een uitzondering mag worden gemaakt op bovenbedoelde termijn van 3 jaar. Ingeval onmiddellijke overmaking niet plaats heeft, zal de in Indonesisch courant uitgedrukte schadeloosstelling c.q. naastingsprijs tegen de koers van de dag van ontstaan van het recht worden gecrediteerd in de valuta van het land waaruit het geïnvesteerde kapitaal afkomstig is.
Artikel 19 — (1) Zolang de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië schuldverplichtingen heeft aan Nederland, waaronder mede begrepen de door Nederland ten behoeve van schulden van Indonesië gegeven garanties, zal de Republiek der Ver. Staten van Indonesië van tevoren met Nederland overleg plegen, zowel terzake van voorgenomen wijzigingen in de op het tijdstip van de souvereiniteitsoverdracht van kracht zijnde Muntwet en de Javasche Bankwet als ten aanzien van een door de Republiek der Ver. Staten van Indonesië nieuw vast te stellen muntwet en circulatiebankwet en eventueel nadien daarin aan te brengen wijzigingen. Voorts zal de Republiek der Ver. Staten van Indonesië, zolang de bovenbedoelde schuldverhouding bestaat, in het algemeen overleg plegen, wanneer zij belangrijke maatregelen overweegt op monetair- en financieel gebied, voorzover belangen van Nederland daarbij zijn betrokken.
(2) Met de in het eerste lid bedoelde schuldverplichtingen en garanties worden bedoeld die welke bestaan op het tijdstip der souvereiniteitsoverdracht.

(3) De Republiek der Ver. Staten van Indonesië zal tot het tijdstip van het van kracht worden van de nieuwe circulatiebankwet overleg met Nederland plegen inzake de benoeming en het ontslag van president en directeuren van de circulatiebank en inzake de credietverlening van de circulatiebank aan de overheid.
(4) Teneinde het in het eerste lid bedoelde overleg zo soepel mogelijk te doen verlopen, zal aan de staf van de Hoge Commissaris in Indonesië een door de Nederlandse Regering aangewezen adviseur voor aangelegenheden op het gebied van het geldwezen en het circulatiebankwezen worde n toegevoegd.

AFDELING C

Handelspolitieke betrekkingen en samenwerking

Artikel 20 — (1) In overeenstemming met de beginselen van onafhankelijkheid en souvereiniteit zullen de Regeringen van Nederland en van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië de uiteindelijke verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen handelspolitiek, zowel wat betreft het binnen- als buitenland.
(2) Gebaseerd op deze beginselen kan een vrijwillige samenwerking tussen beide landen in hun buitenlandse handelsbetrekkingen tot gemeenschappelijk voordeel strekken. Deze samenwerking zal bevorderd worden door nauw contact en voortdurend beraad tussen de beide landen over de verschillende aspecten van de buitenlandse handel. Voorzover het voor beide partijen voordelig en nuttig wordt geoordeeld, zal gemeenschappelijk worden opgetreden. Elk van beide partijen zal zich nauwkeurig rekenschap geven van de economische belangen waarvoor de ander de verantwoordelijkheid draagt.
(3) Bedacht dient te worden dat, economisch, geografisch en politiek, Nederland tot de Europese sfeer en Indonesië tot de Aziatische sfeer behoort. Historisch hebben nauwe economische betrekkingen tussen Europa en Azië in het algemeen, en tussen Nederland en Indonesië in het bijzonder, steeds, en tot op dit ogenblik bestaan. Als gevolg der historie, heeft Nederland aanzienlijke economische en financiële belangen in Indonesië. De Republiek der Ver. Staten van Indonesië zal met deze belangen naar behoren rekening houden.
Artikel 21 — (1) De buitenlandse handelsbetrekkingen van Nederland met de andere landen zullen worden geregeld door en zullen onder toezicht staan van de Nederlandse Regering of haar daartoe geëigende organen op haar of hun uitsluitend gezag.
De buitenlandse handelsbetrekkingen van Indonesië met de andere landen zullen worden geregeld door en zullen onder toezicht staan van de Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië of haar daartoe geëigende organen op haar of hun uitsluitend gezag.
(2) Ten aanzien van de landen van Europa zullen Nederland en Indonesië op handelspolitiek gebied samenwerken. In het laatste kwartaal van 1950 zal omtrent een voortzetting van deze samenwerking, en de wijze waarop, opnieuw overleg worden gepleegd, waarbij beide partijen vrij zijn opnieuw hun standpunt te bepalen.
(3) Ieder der beide partijen behoudt het uiteindelijke beschikkingsrecht en de handelspolitieke eigendom over de eigen producten en bepaalt zelf welke producten en in welke hoeveelheden het wil inzetten en welke tegenprestaties het daartegenover verwacht.
Dit betekent ook, dat in een bepaald geval een der beide partijen slechts een gering of zelfs in het geheel geen aandeel in een bepaalde handelsovereenkomst kan nemen; in het laatste geval zal de andere partij gerechtigd zijn, uit hoofde van zijn eigen belangen, niettemin een overeenkomst aan te gaan.
De niet-deelnemende partij evenwel zal dan zich er van onthouden afzonderlijk een handelsovereenkomst met het betreffende derde land af te sluiten.
Wanneer een gezamenlijke handelsovereenkomst is afgesloten, zal niet een van de partijen zonder vooraf overleg wijzigingen aanbrengen.
(4) Bij de onderhandelingen met derde landen treden Nederland en Indonesië, hoewel twee afzonderlijke delegaties vormend, tegenover het derde land gecoördineerd op. Tevoren moet onderling overeenstemming zijn bereikt over een gemeenschappelijk beleid.
(5) De handelsovereenkomsten zullen worden getekend enerzijds door of namens de Regering van Nederland en door of namens de Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië anderzijds door het betreffende derde land.
(6) Ten aanzien van degene die namens de gecoördineerde delegaties zal optreden zal tevoren worden beslist. Als richtlijn kan hierbij gelden, dat als zodanig kan worden aangewezen de voorzitter van die delegatie, welke de meeste belangen bij de betreffende bespreking heeft.
(7) De op het tijdstip van de souvereiniteitsoverdracht geldende handels- en monetaire overeenkomsten zullen, voorzover deze op Indonesië betrekking hebben, door de Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië worden overgenomen en uitgevoerd. Een opgave van deze overeenkomsten is vermeld in bijgaande lijst.
Artikel 22 — (1) Ten aanzien van het handelsverkeer tussen Nederland en Indonesië zijn beide landen bereid een systeem van wederkerige voorkeursbehandeling in overweging te nemen. Een dergelijk systeem dient tot beider voordeel te strekken en mag niet in strijd komen met internationale overeenkomsten.
(2) Beide landen gaan er in beginsel van uit, dat zij elkaar voor hun respectievelijke producten geen hogere prijzen zullen betalen, dan daarvoor elders onder gelijke voorwaarden gelden.
(3) Ten aanzien van de invoer in beide landen zullen zowel Indonesië als Nederland onderscheidenlijk lijsten van importbehoeften opstellen, in overeenstemming met de behoefte van elk land aan consumptiegoederen en aan goederen voor rehabilitatie en wederopbouw en gebaseerd op de beschikbaarheid van deviezen.
Ten aanzien van de uitvoer uit beide landen zullen Nederland en Indonesië exportgoederen reserveren voor en toewijzen aan de ander.
(4) Gebaseerd op het eerste en derde lid van dit artikel zullen beide partijen telkens voor een nader vast te stellen tijdsduur overeenkomsten aangaan voor het onderlinge handelsverkeer. De voor de periode 1 October 1949 tot 1 October 1950 opgestelde modus vivendi (thans te noemen handelsaccoord) wordt voorshands door beide landen aanvaard. In het eerste kwartaal van 1950 zullen tussen beide partijen besprekingen plaats hebben over het verloop en eventuele wijzigingen van deze overeenkomst.
(5) Gedurende de periode waarvoor bepaalde contingenten gelden, zullen in principe geen invoer-, uitvoer- of deviezenvergunningen worden geweigerd voorzover het betreft een tussen koper en verkoper overeengekomen transactie vallende binnen het kader der overeengekomen contingenten. Indien bijzondere omstandigheden afwijking van dit beginsel noodzakelijk maken zal hierover met de andere partij voorafgaand overleg worden gepleegd.
(6) Ten aanzien van het handelsverkeer en daarmede verband houdende aangelegenheden kunnen Nederland en Indonesië een beroep op elkaar doen voor assistentie en medewerking. Beide partijen gaan ermede accoord dat elk deze assistentie zal verlenen indien daartoe behoefte bestaat en ze raadzaam wordt geacht.
(7) Zouden veranderingen of amendementen in de afgesproken contingenten nodig worden geacht, dan zullen beide partijen hiertoe in onderling overleg besluiten.
Artikel 23 — (1) De tussen Nederland en Indonesië bestaande regeling, luidens welke het betalingsverkeer tussen de beide landen onderling en met een aantal andere landen voor zoveel nodig wordt afgewikkeld over een commerciële rekening, genaamd C-rekening nieuwe stijl, blijft na het tijdstip van de souvereiniteitsoverdracht voorshands van kracht.
(2) Bij de besprekingen, die overeenkomstig artikel 22, vierde lid, in het eerste kwartaal van 1950 tussen beide landen zullen plaats vinden, zal overleg worden gepleegd, of en zo ja, welke wijzigingen in het vigerende stelsel gewenst zijn.
Voorzover eventuele wijzigingen tussen Nederland en de Republiek der Ver. Sta-

ten van Indonesië kunnen worden geregeld, zullen deze zo spoedig mogelijk van kracht worden; voorzover zij de verhouding met derde landen betreffen, zal binnen het kader van de bestaande overeenkomsten overleg worden gepleegd.

Artikel 24 — (1) Aanbevolen wordt dat Nederland een handelsvertegenwoordiging benoemt bij de Nederlandse Hoge Commissaris in Indonesië om haar Regering te vertegenwoordigen, nauw contact te onderhouden met de economische organen van de Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië en deze, indien en wanneer nodig of raadzaam geacht, assistentie te verlenen.

Aanbevolen wordt dat de Republiek der Ver. Staten van Indonesië een handelsvertegenwoordiging bij de Indonesische Hoge Commissaris in Nederland benoemt om haar Regering te vertegenwoordigen, nauw contact te onderhouden met de economische organen van de Nederlandse Regering en deze, indien en wanneer nodig of raadzaam geacht, assistentie te verlenen.

(2) Het beheer van de in- en uitvoercontingenten en de daarbij behorende betalingsvergunningen berust in Nederland bij de Nederlandse Regering en de door haar daartoe aangewezen organen; ditzelfde beheer berust in Indonesië bij de Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië en de door haar daartoe aangewezen organen.

AFDELING D

Schuldenregeling

Artikel 25 — Ten laste van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië komen:

A. De navolgende geconsolideerde leningen, berekend per 31 Dec. 1949:

1. De Nederlandsch-Indische Leening 1935 rentende 3½% (uitgegeven krachtens de Nederlandsch-Indische Leeningwet 1934 (Staatsblad No. 558) jo. de Nederlandsch-Indische Conversie Leeningwet 1934 (Staatsblad no. 425), zoals deze is gewijzigd bij de wet van 1 Nov. 1934 (Staatsblad no. 559). Stand per 31 Dec. 1949 ƒ 36.650.000. Resterende looptijd 21 jaar.
2. De Nederlandsch-Indische Conversie Leening 1937 rentende 3% (uitgegeven krachtens de Nederlandsch-Indische Conversieleeningwet 1934 (Staatsblad no. 425). Stand per 31 Dec. 1949 ƒ 90.000.000. Resterende looptijd 18 jaar.
3. De Nederlandsch-Indische Leening 1937 A rentende 3% (uitgegeven krachtens de Nederlandsch-Indische Conversie Leeningwet 1937 (Staatsblad no. 904). Stand per 31 Dec. 1949 ƒ 616.250.000. Resterende looptijd 25 jaar.
4. Aandeel van Indonesië in de Nederlandsch Werkelijke Schuld 1896, rentende 3% (Wet van 30 Dec. 1895 Staatsblad no. 236). Stand per 31 Dec. 1949 ƒ 3.300.000. Resterende looptijd 3 jaar.
5. De 3% Indonesische Lening 1962-64, (overeenkomst van 19 Mei-8 Juni 1949) zijnde het krachtens artikel 4, 2de lid, van de overeenkomst van 8-14 April 1938 geconverteerde aandeel van Indonesië in de 3-3½% Nederlandsche Staatsleening 1938, welke lening krachtens de Conversieleningwet 1948 (Staatsblad no. I 115) en de Leningwet 1946 (Staatsblad No. G 143), gewijzigd bij de wetten van 23 Nov. 1946 (Staatsblad no. G 333) en van 12 Febr. 1948 (Staatsblad no. I 52) geconverteerd werd. Stand per 31 Dec. 1949 ƒ 79.912.000, welk bedrag op 1 Juni 1964 in zijn geheel moet worden afgelost.
6. Beleningen bij de Nederlandsche en Javasche Bank, rentende 3% (overeenkomsten van 14 en 16 Jan. 1932 later gewijzigd op 28 Dec. 1932 op onderpand van krachtens de wet van 25 Juli 1932 (Staatsblad no. 393), later gewijzigd bij de wet van 15 Maart 1933 (Staatsblad no. 99) aan Indonesië ter beschikking gestelde Nederlandse Schatkistbiljetten). Stand per 31 Dec. 1949 totaal ƒ 44.624.775. Resterende looptijd 13½ jaar.

B. De schuld aan derde landen, berekend per 31 Dec. 1949:

1. Lening Export-Import Bank ten behoeve van Indonesië in het kader van de ECA-hulp (overeenkomst van 29 Oct. 1948). Stand per 31 December 1949 US $ 15.000.000. Resterende looptijd 24 jaar. Rente 2½% vanaf 30 Juni 1952.
2. A line of Credit granted by the United States Government to the Netherlands Indies Government for the purchase of United States Surplus Property (overeenkomst van 28 Mei 1947). Stand per 31 Dec. 1949 US$ 62.550.412. Resterende looptijd 31½ jaar. Rente 2%.
3. Lening van Canada (overeenkomst van 9 Oct. 1945). Stand per 31 December 1949 Can. $ 15.452.188,21. Resterende looptijd 6 jaar. Rente 2¼%.
4. Settlement between the Government of Australia and the Government of Indonesia (overeenkomst van 17 Aug. 1949). Stand per 31 Dec. 1949 A £ 8.500.000. Resterende looptijd 10 jaar. Rentevrij..

C. De volgende schulden aan het Koninkrijk der Nederlanden berekend per 31 Dec. 1949 tot de hieronder vermelde maximum bedragen:

1. Het aandeel van Indonesië in de swing, voorzien in het Brits Monetair accoord ad £ 5.000.000 (ƒ 53.500.000).
2. Een swing op de C-rekening van ƒ 40.000.000.
3. Het debetsaldo op de HG/HI-rekening van ƒ 80.000.000.
4. Het debetsaldo op de Bretton-Woods-rekeningen van ƒ 95.000.000 (hiertegenover staat een activum van hetzelfde bedrag als deelneming in Interfund en Interbank).

D. Alle interne schulden van Indonesië op de datum van de souvereiniteitsoverdracht.

Artikel 26 — De Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië aanvaardt de verantwoordelijkheid voor betaling zowel van rente als van aflossing op de in het vorige artikel bedoelde schulden en verkrijgt voorzover de schulden onder C betreft de in de bestaande overeenkomsten vastgestelde rechten.

Artikel 27 — De overige schulden van de Rechtspersoon Indonesië aan het Koninkrijk der Nederlanden op de datum van de souvereiniteitsoverdracht worden, nadat hierop de schulden van Nederland aan Indonesië op dezelfde datum in compensatie zijn gebracht, vervallen verklaard, hetgeen neerkomt op een vermindering van de externe schuld aan Nederland met een berekend bedrag van ƒ 2.000.000.000 per 31 December 1949.

AFDELING E

Slotbepaling

Artikel 28 — Het bepaalde in deze overeenkomst heeft, voorzover het het Koninkrijk der Nederlanden betreft, uitsluitend betrekking op Nederland.

BIJLAGE BEHOREND BIJ DE FINANCIELE EN ECONOMISCHE OVEREENKOMST

Deviezeningezetenschap en deviezenrechtelijk eigendom van vermogenswaarden

Par. 1. Deviezeningezetenschap

1. Onder ingezetenen wordt verstaan:

a) natuurlijke personen, die hun woonplaats in het binnenland hebben, dan wel gewoonlijk aldaar verblijven;

b) rechtspersonen en vennootschappen, die in het binnenland zijn gevestigd of worden bestuurd dan wel — in nader door De Nederlandsche Bank resp. het Deviezeninstituut voor Indonesië te bepalen gevallen — aldaar kantoor houden;

c) filialen, bijkantoren en bedrijven in het binnenland van een niet-ingezetene, ongeacht of zij al dan niet rechtspersoonlijkheid bezitten.

2. Onder niet-ingezetenen wordt verstaan:

a) natuurlijke en rechtspersonen en vennootschappen, niet vallende onder de omschrijving „ingezetenen";

b) filialen, bijkantoren en bedrijven in het buitenland van een ingezetene ongeacht of zij al dan niet rechtspersoonlijkheid bezitten, tenzij zij in het binnenland worden bestuurd.

3. Het deviezeningezetenschap van natuurlijke personen, woonachtig in Nederland resp. Indonesië wordt als regel geacht te zijn verkregen of te zijn verloren gegaan na verblijf van 1 jaar in het binnenland resp. het ander gebiedsdeel, tenzij reeds dadelijk of na enige tijd als zeker kan worden aangenomen, dat dit verblijf langer dan één jaar zal duren, in welk geval het ingezetenschap ingaat of eindigt op het moment, dat zulks als zeker wordt aangenomen. In twijfelgevallen zal De Nederlandsche Bank resp. het Deviezeninstituut voor Indonesië zelfstandig een beslissing nemen ten aanzien van het ingezetenschap van personen afkomstig uit Indonesië resp. Nederland van welke beslissing beide instanties elkaar terstond mededeling zullen doen.

Par. 2. Beschikkingsrecht over vermogenswaarden luidende in Nederlands en Indonesisch courant

1. Nederland en Indonesië zien af van vordering van niet-commerciële vermogenswaarden luidende in Indonesisch resp. Nederlands courant.
2. Indonesië staat aan natuurlijke personen, deviezeningezetenen van Indonesië, toe te beschikken over de hun toebehorende vermogenswaarden in Nederland. Nederland zal zoveel mogelijk hieraan medewerken door het doen verlenen van de nodige vergunningen.

Par. 3. Deviezenrechtelijk eigendom van vermogenswaarden van filialen enz. in het andere gebiedsdeel

1. Zonder t.a.v. de vraag, welke vermogenswaarden als behorende aan de in het ene gebiedsdeel gevestigde filialen, bijkantoren of bedrijven van ingezetenen van het andere gebiedsdeel dienen te worden beschouwd en derhalve tot de deviezenhuishouding van het ene gebiedsdeel dienen te worden gerekend, een principiële formule op te stellen, wordt om practische redenen de volgende werkbasis aanvaard:

a) als vermogenswaarden van een in Indonesië gevestigd filiaal, bijkantoor of bedrijf van een ingezetene van Nederland worden beschouwd de per 10 Mei 1940 aan bedoeld filiaal, bijkantoor of bedrijf voor de directe bedrijfsuitoefening ter beschikking staande vermogenswaarden, alsmede alle waarden welke sedertdien door deze bedrijfsuitoefening in Indonesië zijn of worden verkregen, voorzover niet deze vermogenswaarden in overeenstemming met de Indonesische deviezenvoorschriften ter beschikking van de ingezetene van Nederland zijn gesteld;

b) als vermogenswaarden van een in Nederland gevestigd filiaal, bijkantoor of bedrijf van een ingezetene van Indonesië worden beschouwd de per 10 Mei 1940 aan bedoeld filiaal, bijkantoor of bedrijf voor de directe bedrijfsuitoefening ter beschikking staande vermogenswaarden, alsmede alle waarden, welke sindsdien door deze bedrijfsuitoefening in Nederland zijn of worden verkregen, voorzover niet deze vermogenswaarden in overeenstemming met de Nederlandse deviezenvoorschriften ter beschikking van de ingezetene van Indonesië zijn gesteld.

2. Ingeval de toepassing van de onder 1 vermelde werkbasis tot aperte onbillijkheden zou leiden, zullen de Nederlandsche Bank en het Deviezeninstituut voor Indonesië in onderling overleg van geval tot geval een beslissing nemen.

Par. 4. Deviezenrechtelijke eigendom van vermogenswaarden en bedrijfsresultaten van filialen, bijkantoren enz. buiten Nederland en Indonesië

1. Ten aanzien van de verdeling tussen Nederland en Indonesië van vermogenswaarden belegd in filialen en bijkantoren buiten deze gebiedsdelen, zomede van de netto bedrijfsresultaten in deviezen, die sedertdien uit deze beleggingen zijn voortgekomen, zal het in par. 3 vastgelegde zgn. 10 Mei-criterium van kracht zijn. Deze regel valt te formuleren door in de in genoemde par. 3 weergegeven conclusie onder lid 1, sub a en sub b achter „welke sedertdien door deze bedrijfsuitoefening in Indonesië (resp. Nederland)" toe te voegen: „of in het buitenland".
2. Wanneer op grond van de in lid 1 vermelde werkbasis vastgesteld is, dat bepaalde zich in het buitenland bevindende vermogenswaarden tot het Indo-

nesische deviezenvermogen behoren, zal worden nagegaan, of er voor Nederland aanleiding bestaat, dat Indonesisch belang over te nemen tegen restitutie van de daarvoor uitgelegde deviezen c.q. de waarde der investatie. Deze aanleiding wordt verondersteld aanwezig te zijn, wanneer het object buiten de Indonesische economische sfeer is gelegen, ofschoon dit voor Nederland geenszins een verplichting tot overneming inhoudt. Elk geval zal op zijn eigen merites worden bezien. Indonesië is daarbij bereid om in nader overleg verrekening in vreemde valuta uit te stellen, indien de deviezenpositie van Nederland zulks wenselijk maakt.

Par. 5. **Positie handelshuizen in Japan.**

1. Er zal naar worden gestreefd dat de met de betrokken Amerikaanse autoriteiten te treffen regelingen ruimte laten voor eventuele vestiging van Nederlandse handelshuizen, al dan niet in het kader van een trustmaatschappij.
2. Op grond van het feit, dat de in Japan te vestigen handelshuizen feitelijk als aan- en verkoopkantoren van in Indonesië gevestigde handelshuizen moeten worden beschouwd, zullen voor zover ten behoeve van hun oprichting en instandhouding, door Indonesië deviezen zijn verstrekt, deze huizen zolang deze factoren gelden tot het deviezenvermogen van Indonesië behoren.

Financiering van dochtermaatschappijen in Indonesië door Nederland of door Indonesië

1. De financiering van Indonesische dochtermaatschappijen van Nederlandse ondernemingen dient achtereenvolgens op de volgende wijze te geschieden:
a) door aanwending van de saldi in Indonesië;
b) door financiering door Indonesische banken met korte bedrijfscredieten en met langere bedrijfscredieten tegen in Indonesië aanwezig onderpand in de mate, waarin dit ook reeds vóór 1940 placht te geschieden en/of door transfer uit Nederland ten laste van de moedermaatschappijen.
2. Nederland zal van Overheidswege aan de uitvoering van deze bepaling steun verlenen door in voorkomende gevallen moedermaatschappijen, die niet bereid zijn tot investering over te gaan, daartoe aan te sporen.
3. In beginsel zal tegenover buitenlandse maatschappijen dezelfde als in lid 1 genoemde gedragslijn worden gevolgd.
4. Erkend wordt, dat in zeer bijzondere gevallen afwijkingen van de hoofdregel noodzakelijk kunnen zijn met name indien de moedermaatschappij weigerachtig blijft te investeren en het betrokken bedrijf voor Indonesië van vitaal belang is.

Effectenverkeer Indonesië—Nederland

Par. 1. **Obligaties met pari clausule**

Wat betreft de mogelijkheid tot opzending naar Nederland van obligaties met pari-clausule is bepaald dat:
a) de nog niet uitbetaalde lossingen en achterstallige coupons uitsluitend in Indonesië betaalbaar zijn, terwijl de overmaking van deze gelden geschiedt binnen het raam van het transfer-schema;
b) met betrekking tot de nog aanwezige obligaties onderscheid wordt gemaakt tussen:
1. obligaties, die het eigendom zijn van niet-Indonesische deviezeningezetenen;
2. obligaties, die het eigendom zijn van Indonesische deviezeningezetenen;
3. obligaties, die het eigendom zijn van Indonesische deviezeningezetenen, rechtspersonen;
waarbij als regel is aanvaard, dat voor de opzending naar Nederland van de: sub 1 en sub 2 bedoelde stukken onvoorwaardelijke vergunning wordt verleend; van de sub. 3 bedoelde stukken in het algemeen geen vergunning zal worden verleend.
Daarbij wordt aangetekend, dat genoemde faciliteit voorzover zij natuurlijke personen betreft, uitsluitend zal gelden voor de oorspronkelijke houders van de obligatiën.

Par. 2. **Buitenlandse effecten van Indonesische ingezetenen**

1. Het is in het kader van de samenwerking tussen Nederland en Indonesië uitermate gewenst, dat de Nederlandse banken zoveel mogelijk medewerking verlenen aan de uitvoering van de Indonesische deviezenbepalingen, hetgeen o.a. inhoudt dat bij het beschikken over buitenlandse effecten door een Indonesische ingezetene, de bank, waar deze effecten in depôt liggen, aan genoemd persoon vraagt de vergunning van het Deviezeninstituut voor Indonesië over te leggen.
2. Hoewel De Nederlandsche Bank de Nederlandse bankinstellingen niet tot deze medewerking kan verplichten, is zij bereid gevonden aan de Nederlandse bankinstellingen een mededeling hieromtrent te doen uitgaan. Mocht desondanks het nagestreefde doel niet worden bereikt, dan zal het Deviezeninstituut voor Indonesië tot concentrering van alle buitenlandse effecten van Indonesische ingezetenen ten name van deviezenbanken in Indonesië overgaan.
3. Bij verkoop van buitenlandse effecten, liggend in een depôt bij een bank in Nederland, door een Indonesisch ingezetene zal de overdracht van de buitenlandse valuta door Nederland aan Indonesië plaatsvinden tegen betaling door Indonesië ten laste van de F — resp. C — rekening, zodat de Indonesische ingezetene afrekening in Nederlands courant ontvangt.

HANDELS- EN MONETAIRE ACCOORDEN, WAARIN INDONESIE PARTICIPEERT

Landen	Handelsaccoorden Looptijd	Monetaire accoorden Looptijd	Termijn v. opzegging
1. Argentinië	1- 4-48—31-12-52	1- 4-48—31-12-52	—
2. België	1- 7-49—30- 6-50	21-10-43—onbepaald; opzegbaar vanaf 1-1-'49 op 1 Jan. van ieder jaar.	2 jaar
3. Bulgarije	1- 1-49—31-12-49	1- 1-49—31-12-49 met stilzwijgende verlenging telkens van een jaar	3 maanden
4. Denemarken ..	1- 7-49—30- 6-50	31- 1-46—onbepaald.	3 maanden
5. O.-Duitsland ..	1- 7-49—30- 6-50	1- 7-49—30- 6-50	—
6. W.-Duitsland ..	1- 9-49—31- 8-50	1- 9-49—31-12-50 met stilzwijgende verlenging van telkens 6 maanden.	2 maanden
7. Engeland	1- 1-49—31-12-49	7- 9-45— 7- 9-50	3 maanden
8. Finland	1- 6-49—31- 5-50	1- 6-49—onbepaald.	6 maanden
9. Frankrijk	1- 8-49—30- 6-50	9- 4-46—onbepaald.	3 maanden
10. Hongarije	1- 1-49—31-12-49	1- 1-49—31-12-49 met verlenging v. e. jaar behoudens opzegging	3 maanden
11. Israël	1- 2-49—31- 1-50	1- 2-49—31- 1-50	3 maanden
12. Italië	1- 4-49—31- 3-50	30- 6-48§)—onbepaald.	1 maand
13. Joego-Slavië ..	1- 6-49—31-10-49*)	1- 2-48—onbepaald (niet opzegbaar voor 1-2-51)	—
14. Noorwegen ..	1- 1-48—31-12-49	6-11-45—1 jaar met onbepaalde stilzwijgende verlenging.	12 maanden
15. Oostenrijk	4-12-48— 7- 2-50	3-12-46—onbepaald.	—
16. Polen	1- 1-49—31-12-49	1- 1-49—31-12-49 met stilzwijgende verlenging.	3 maanden v h. einde v. elk jaar
17. Portugal	1- 7-49—30- 6-50	1-3 -46—1 jaar met stilzwijgende verlenging	3 maanden
18. Rusland	10- 6-48—10- 6-49†)	10- 6-48—onbepaald.	3 maanden
19. Spanje	1- 6-49—31- 5-50	21-10-46—onbepaald.	6 maanden
20. Tsj.-Slowakije .	10- 5-49— 1- 5-50	15-11-46—onbepaald.	2 maanden
21. Zweden	1- 3-49—28- 2-50	30-11-45—31-12-49, tenzij anders overeengekomen.	3 maanden
22. Zwitserland ..	1-10-49—30- 9-50	24-10-45—voor 3 jaren, daarna stilzwijgend v. jaar tot jaar.	3 maanden
23. Brazilië	— —	1- 9-49—onbepaald: voorlopige overeenkomst	2 maanden
24. Uruguay	15- 7-48 onbepaald	12- 6-47—1 jaar met stilzwijgende verlenging	3 maanden
25. Turkije	6- 9-49— 1- 7-50	6- 9-49— 1- 7-50 behoudens stilzwijgende verlenging.	3 maanden
26. Canada	— —	28- 1-48§)—onbepaald.	

*) Onderhandelingen over een nieuw verdrag worden thans gevoerd.
†) In afwachting van komende onderhandelingen lopen de goederencontingenten onbepaald door.
§) Dienstenverkeer

3. Ontwerp Overgangsovereenkomst

Artikel 1 — Het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië aanvaarden een toescheiding van staatsburgers overeenkomstig de aan deze overgangsovereenkomst gehechte overeenkomst.

Artikel 2 — 1. De indeling van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië in deelstaten zal uiteindelijk worden bepaald door de Constituante in overeenstemming met de bepalingen van de Voorlopige Constitutie van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië, met dien verstande, dat door de bevolkingen van gebieden, die door de Regering van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië op aanbeveling van de UNCI of een ander orgaan van de Verenigde Naties worden aangewezen, een plebisciet onder toezicht van de UNCI of bedoeld ander orgaan zal worden gehouden over de vraag, of zij zich tot een afzonderlijke deelstaat zullen vormen.

2. Elke deelstaat zal in de gelegenheid wor-

den gesteld de definitieve Constitutie te aanvaarden. In geval een deelstaat deze niet aanvaardt, zal hij de bevoegdheid hebben te onderhandelen omtrent een speciale verhouding tot de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië en het Koninkrijk der Nederlanden.

Artikel 3 — 1. Het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië erkennen en aanvaarden, dat alle bevoegdheden en verplichtingen van de Gouverneur-Generaal van Indonesië, voortspruitende uit de contracten door deze met zelfbesturen gesloten, door de souvereiniteitsoverdracht overgaan op de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië, dan wel, indien het staatsrecht van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië daartoe aanleiding geeft, op een deelgebied.

2. Door de overdracht van souvereiniteit aan de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië worden de zelfbestuurders van rechtswege ontslagen van hun eed van trouw aan Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden.

3. De Republiek der Verenigde Staten van Indonesië erkent de bijzondere positie van de zelfbesturen op de voet van de desbetreffende bepalingen in haar Constitutie en die harer deelgebieden, waarin rechtsgeschillen inzake de positie der zelfbesturen worden onderworpen aan de uitspraak van een onafhankelijk orgaan van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië.

Artikel 4 — 1. Het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië erkennen en aanvaarden, dat alle rechten en verplichtingen van Indonesië op de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië overgaan, zowel die van privaatrechtelijke als die van publiekrechtelijke aard voor zover daaromtrent in de onder het Uniestatuut begrepen bijzondere overeenkomsten niet anders is bepaald.

2. De Republiek der Verenigde Staten van Indonesië is aansprakelijk voor de nakoming van de verplichtingen van de voormalige wettig bestaande publiekrechtelijke gemeenschappen in Indonesië, welke in de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië of hun onderdelen zijn opgelost en garanderen de nakoming der verplichtingen van publiekrechtelijke gemeenschappen, welke als zodanig voortbestaan, voor zover daaromtrent in de financieel-economische overeenkomst niet anders is bepaald.

3. Het bepaalde in de voorgaande leden is niet van toepassing op de residentie Nieuw-Guinea in verband met het feit als vermeld in artikel 2 van het Charter van Souvereiniteitsoverdracht, dat het nog niet mogelijk is geweest de gezichtspunten van de partijen omtrent Nieuw-Guinea te verzoenen.

Artikel 5 — 1. Het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië verstaan, dat, met inachtneming van het bepaalde in het tweede lid, de rechten en verplichtingen van het Koninkrijk, welke voortvloeien uit de door het Koninkrijk gesloten verdragen en andere internationale overeenkomsten, slechts worden aangemerkt als rechten en verplichtingen van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië, indien en voorzover deze verdragen en overeenkomsten van toepassing zijn op het rechtsgebied van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië en met uitzondering van de rechten en verplichtingen, voortvloeiende uit verdragen en overeenkomsten, waarbij de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië uit hoofde van de bepalingen van deze verdragen of overeenkomsten geen partij kan worden.

2. Onverminderd de bevoegdheid van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië om de in het eerste lid bedoelde verdragen en overeenkomsten op te zeggen of de werking daarvan op andere wijze voor haar rechtsgebied overeenkomstig de bepalingen van deze verdragen en overeenkomsten te beëindigen, is het bepaalde in het eerste lid niet van toepassing op verdragen en overeenkomsten, ten aanzien waarvan nader overleg tussen de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië en het Koninkrijk der Nederlanden tot de conclusie zal leiden, dat deze niet vallen onder de werking van het eerste lid.

Artikel 6 — Voorzieningen betreffende de rechtspositie van de burgerlijke overheidsdienaren in verband met de souvereiniteitsoverdracht zijn opgenomen in de aan deze overgangsovereenkomst gehechte overeenkomst.

Artikel 7 — Het terugtrekken van de Nederlandse Strijdkrachten uit Indonesië en de reorganisatie van de door of onder het gezag van de Nederlands-Indonesische Overheid gevormde en uitgeruste strijdkrachten in Indonesië, worden geregeld als voorgeschreven in de aan deze overgangsovereenkomst gehechte „Regelingen betreffende Militaire Aangelegenheden".

Artikel 8 — 1. De bestaande wettelijke regelingen en administratieve voorschriften blijven, voorzover zij niet onverenigbaar zijn met de Souvereiniteitsoverdracht, met de bepalingen van het Uniestatuut, van deze overgangsovereenkomst of van enige andere overeenkomst, tussen partijen gesloten, ongewijzigd van kracht als eigen regelingen en voorschriften van het Koninkrijk der Nederlanden en van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië zolang zij niet door de bevoegde organen van het Koninkrijk der Nederlanden, onderscheidenlijk de bevoegde organen van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië worden buiten werking gesteld of gewijzigd.

2. Waar in deze regelingen en voorschriften wordt gesproken van Nederlandse onderdanen, wordt daaronder verstaan: staatsburgers van het Koninkrijk der Nederlanden en van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië.

3. Waar deze regelingen en voorschriften betrekking hebben op schepen of luchtvaartuigen, die gerechtigd zijn tot het voeren van de Nederlandse vlag, hebben zij gelijkelijk betrekking op schepen of luchtvaartuigen, die gerechtigd zijn tot het voeren van de vlag van het Koninkrijk der Nederlanden en die gerechtigd zijn tot het voeren van de vlag van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië.

Artikel 9 — De bevoegdheden, welke volgens de bestaande wettelijke regelingen en administratieve voorschriften in Nederland op het gebied van het algemeen bestuur over Indonesië toekomen aan Nederlandse organen, worden in afwachting van nadere voorzieningen door de bevoegde organen van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië voor deze uitgeoefend door een gedelegeerde *), daartoe aangewezen door de Regering van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië.

*) Totdat deze gedelegeerde is benoemd wordt deze functie waargenomen door de huidige Gecommitteerde voor Indonesische zaken.

Artikel 10 — Het Koninkrijk der Nederlanden zal bij de Verenigde Naties het lidmaatschap van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië bevorderen.

Bijlagen:

3a Toescheiding Staatsburgers

Artikel 1 — Meerderjarig in de zin van deze regeling zijn zij, die de volle leeftijd van 18 jaar hebben bereikt of vroeger in het huwelijk zijn getreden.

Wanneer het huwelijk, voordat zij de volle leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, is ontbonden blijven zij meerderjarig.

Artikel 2 — Voor de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië zal bij toepassing van deze overeenkomst op personen die naar de nationaliteitswetgeving van de Republiek Indonesië onmiddellijk voor de souvereiniteitsoverdracht burgers zijn van die Republiek, waar gesproken wordt van het „verkrijgen" of „verkiezen" van de Indonesische nationaliteit, de Republikeinse nationaliteit worden omgezet in de Indonesische, en, waar gesproken wordt van het „behouden" van de Nederlandse of het „verwerpen" van de Indonesische nationaliteit, de Republikeinse nationaliteit verloren gaan.

Artikel 3 — Meerderjarige Nederlanders behouden de Nederlandse nationaliteit, doch zijn bevoegd indien zij in Indonesië geboren of aldaar tenminste zes maanden woonachtig zijn, binnen de gestelde termijn, te verklaren, dat zij de Indonesische nationaliteit verkiezen.

Artikel 4 — (1) Behoudens het bepaalde in het tweede lid van dit artikel verkrijgen de onmiddellijk vóór de souvereiniteitsoverdracht tot de inheemse bevolking van Indonesië behorende meerderjarige Nederlandse onderdanen-niet-Nederlanders de Indonesische nationaliteit, doch zijn, indien zij buiten Indonesië geboren en in Nederland of buiten de gebieden der deelgenoten van de Unie woonachtig zijn, bevoegd binnen de gestelde termijn te verklaren, dat zij de Nederlandse nationaliteit verkiezen.

(2) De in de aanhef van het vorige lid omschreven Nederlandse onderdanen, die in Suriname of in de Nederlandse Antillen woonachtig zijn:

a. verkrijgen, indien zij buiten het Koninkrijk geboren zijn, de Indonesische nationaliteit, doch zijn bevoegd binnen de gestelde termijn te verklaren, dat zij de Nederlandse nationaliteit verkiezen;

b. behouden, indien zij in het Koninkrijk geboren zijn, de Nederlandse nationaliteit, doch zijn bevoegd binnen de gestelde termijn te verklaren, dat zij de Indonesische nationaliteit verkiezen.

Artikel 5 — De onmiddellijk vóór de souvereiniteitsoverdracht meerderjarige uitheemse Nederlandse onderdanen-niet-Nederlanders, die in Indonesië geboren of in de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië woonachtig zijn, verkrijgen de Indonesische nationaliteit doch zijn bevoegd deze binnen de gestelde termijn te verwerpen;

bezaten zij in dit geval onmiddellijk vóór de souvereiniteitsoverdracht geen andere dan de Nederlandse nationaliteit, dan zullen zij deze herkrijgen;

bezaten zij op gemeld tijdstip mede een vreemde nationaliteit, dan zullen zij, bij verwerping van de Indonesische nationaliteit, de Nederlandse slechts dan herkrijgen, indien zij tegelijkertijd een daartoe strekkende verklaring afleggen.

Artikel 6 — De onmiddellijk vóór de souvereiniteitsoverdracht meerderjarige uitheemse Nederlandse onderdanen-niet-Nederlanders, die niet in Indonesië geboren zijn en in het Koninkrijk woonachtig, behouden de Nederlandse nationaliteit, doch zijn bevoegd binnen de gestelde termijn met verwerping van deze, de Indonesische nationaliteit te verkiezen;

bezaten zij op gemeld tijdstip mede een vreemde nationaliteit dan zijn zij bevoegd de Nederlandse zonder meer te verwerpen. Deze bevoegdheid tot verwerping van de Nederlandse nationaliteit al of niet verbonden met die tot verkiezing van de Indonesische nationaliteit komt niet toe aan de uit India of Pakistan afkomstige bewoners van Suriname.

De Republik Indonesia Serikat

bestaat blijkens haar voorlopige constitutie uit de deelgebieden, die reeds een erkende status hadden vóór de Van Royen-Rumverklaring van 7 Mei j.l. Volgens dit beginsel zijn dus de volgende deelgebieden op te noemen: 1. de negara **Republik Indonesia**, met grondgebied volgens de status quo als vermeld in de overeenkomst van de Renville; 2. de negara **Indonesia Timur** (Oost-Indonesië); 3. de negara **Pasundan**; 4. negara **Djawa Timur** (Oost-Java); 5. negara **Madura**; 6. negara **Sumatera Timur** (Sumatra's Oostkust); 7. negara **Sumatera Selatan** (Zuid-Sumatra); voorts de zelfstandige staatkundige eenheden **Djawa Tengah** (Midden-Java), **Bangka Belitung** (Billiton), **Riouw, Kalimantan Barat** (West-Borneo), **Dajak Besar** (Groot-Dajak), **Daerah Bandjar, Kalimantan Tenggara** (Zuid-Oost-Borneo), **Kalimantan Timur**, (Oost-Borneo).

De positie van Zuid-Asahan moet nog worden vastgesteld.

Artikel 7 — De onmiddellijk vóór de souvereiniteitsoverdracht meerderjarige uitheemse Nederlandse onderdanen-niet-Nederlanders die buiten de gebieden der deelgenoten van de Unie woonachtig en in Nederland, Suriname of de Nederlandse Antillen geboren zijn, behouden de Nederlandse nationaliteit doch zijn, indien zij geboren zijn uit ouders die door geboorte in Indonesië Nederlands onderdaan waren, bevoegd binnen de gestelde termijn met verwerping van deze de Indonesische nationaliteit te verkiezen;
bezaten zij op gemeld tijdstip mede een vreemde nationaliteit dan zijn zij bevoegd de Nederlandse zonder meer te verwerpen. Zijn zij buiten de gebieden der deelgenoten van de Unie geboren dan is naar gelang van de geboorteplaats van hun vader of van hun moeder, naar de in art. 1 van de Wet van 1892 op het Nederlanderschap en het Ingezetenschap gemaakte onderscheidingen, dit artikel of art. 5 toepasselijk; indien deze ouder ook buiten de gebieden der deelgenoten van de Unie geboren is, zal de geboorteplaats van diens vader of moeder beslissend zijn.
Artikel 8 — Minderjarigen volgen de nationaliteit van hun vader of van hun moeder naar de art. 1 van de bovengenoemde Wet van 1892 gemaakte onderscheidingen indien deze onmiddellijk vóór de souvereiniteitsoverdracht Nederlands onderdaan en in leven is.
Artikel 9 — Op minderjarigen van wie de vader of de moeder naar de in art. 1 van genoemde Wet van 1892 gemaakte onderscheidingen, onmiddellijk vóór de souvereiniteitsoverdracht geen Nederlands onderdaan of niet meer in leven is, worden bovenstaande regels rechtstreeks toegepast met dien verstande, dat in het laatste geval als hun woonplaats zal gelden de feitelijke plaats van hun vestiging en dat in beide gevallen, waar sprake is van een verklaring, deze zal kunnen worden gedaan door hun rechtmatige vertegenwoordiger.
Is er geen rechtmatige vertegenwoordiger, dan zullen de gestelde termijnen eerst beginnen te lopen vanaf het ogenblik, dat een vertegenwoordiger is benoemd.
Artikel 10 — De gehuwde vrouw volgt de staat van haar man.
Na ontbinding van het huwelijk is zij gedurende een jaar daarna bevoegd alsnog door een verklaring de nationaliteit te verkrijgen of te verwerpen, die zij, ware zij op het ogenblik van de souvereiniteitsoverdracht niet gehuwd geweest, verkregen had of door het afleggen van een verklaring had kunnen verkrijgen of verwerpen.
Artikel 11 — De uitoefening van het recht van verkiezing of verwerping van een nationaliteit maakt geen tevoren verrichte handeling ongeldig, die geldig zou zijn, indien dit recht niet ware uitgeoefend.

Uitvoeringsbepalingen

Artikel 12 — De verklaringen van verkiezing of verwerping van nationaliteit kunnen door de daartoe bevoegde personen worden afgelegd voor of toegezonden aan hetzij de Hoge Commissarissen van Partijen, hetzij de gewone dagelijkse rechter van de betreffende persoon, hetzij de ambtenaren die daartoe door de bevoegde autoriteiten in beide staten alsnog zullen worden aangewezen. In den vreemde zullen deze verklaringen kunnen worden afgelegd voor of toegezonden aan de diplomatieke of consulaire ambtenaren van beide Partijen binnen wier ressort de woonplaats van de betreffende persoon is gelegen.
De onder een schriftelijke verklaring gestelde handtekening of vingertopafdruk moet worden gelegaliseerd.
Aan hem die een verklaring aflegt of indient wordt aanstonds een bewijs daarvan uitgereikt of toegezonden.
De gedurende een kalendermaand afgelegde verklaringen worden in de daarop volgende maand in de Staatscourant van de staat, wiens ambtenaren daarvan kennis hebben genomen, gepubliceerd, terwijl duplicaten of gewaarmerkte afschriften dier verklaringen maandelijks aan de Regering van de andere staat worden toegezonden.
Beide partijen verbinden zich om aan de mogelijkheid tot het afleggen der bedoelde verklaringen ruime bekendheid te geven. De verklaringen en de daarvan af te geven bewijsstukken zijn vrij van zegel en kosten.
Artikel 13 — Onder „de gestelde termijn" wordt in deze overeenkomst verstaan een tijdvak van twee jaar na de overdracht der souvereiniteit.
Artikel 14 — Beslissingen over de uitoefening of verhindering van uitoefening van het optierecht kunnen worden gevraagd aan de gewone dagelijkse rechter van de woonplaats van de betrokken persoon. Indien deze in den vreemde woont zullen de Arrondissements-Rechtbank te Amsterdam en de gewone dagelijkse rechter te Batavia (Djakarta) bevoegd zijn. Hoger beroep en andere rechtsmiddelen staan daartegen open als in burgerlijke zaken. De in kracht van gewijsde gegane beslissing wordt door de Regering van het land, waar de beslissing gevallen is aan de andere Partij medegedeeld en door deze als zodanig erkend.

Aantekening

Omtrent de nationaliteit van de inwoners van Nieuw-Guinea is, indien de souvereiniteit over dit gebied op de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië overgaat, in de bovenstaande bepalingen niets beslist.

3b Burgerlijke overheidsdienaren

a) Positie

De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië zijn het volgende overeengekomen.
Artikel 1 — Op het tijdstip van de souvereiniteitsoverdracht neemt de Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië in haar dienst over alle alsdan bij de Regering van Indonesië in vast of tijdelijk dienstverband of op kort verband werkzame burgerlijke overheidsdienaren, waaronder begrepen het onder deze Regering ressorterende personeel van de op de voet van de artikelen 119, 121 en 123 van de Indische Staatsregeling ingestelde zelfstandige gemeenschappen.
Artikel 2 — De Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië aanvaardt met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 3, 4 en 5, alle rechten en verplichtingen, welke Indonesië op het tijdstip der souvereiniteitsoverdracht heeft ten aanzien van de in artikel 1 bedoelde overheidsdienaren en de gewezen overheidsdienaren alsmede de nagelaten betrekkingen.
Artikel 3 — De Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië zal gedurende een periode van 2 jaren na de souvereiniteitsoverdracht geen wijzigingen in de op het tijdstip van de souvereiniteitsoverdracht geldende rechtspositiebepalingen van de in artikel 1 bedoelde overheidsdienaren, voorzover en voorzolang zij de Nederlandse nationaliteit bezitten, te hunnen nadele aanbrengen.
Artikel 4 — De Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië heeft het recht reeds terstond na de souvereiniteitsoverdracht de in artikel 1 bedoelde overheidsdienaren te herschikken en te selecteren.
Artikel 5 — Met behoud van het beginsel, dat op verzoek steeds ontslag wordt verleend ook gedurende de in artikel 3 bedoelde overgangsperiode geldt ten aanzien van de in hetzelfde artikel bedoelde overheidsdienaren voor een voortijdige dienstbeëindiging het navolgende:
a. bij eervol ontslag niet op verzoek, zowel in als na de overgangsperiode verleend door de Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië om redenen van dienstbelang, buiten schuld of toedoen van betrokkene is de op het tijdstip van ontslag geldende afvloeiingsregeling van toepassing. De kosten hiervan komen ten laste van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië. Voor ontslagen in de overgangsperiode als hier bedoeld, geldt een in een bijlage vastgelegde afvloeiingsregeling.
b. bij ontslag op verzoek, verleend in de overgangsperiode heeft de betrokkene geen aanspraak op een uitkering door of vanwege de Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië.
c. bij ontslag op verzoek verleend na afloop van de overgangsperiode tengevolge van zodanige wijziging in de dienstvoorwaarden, dat ter beoordeling van de Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië doordienen van betrokkene niet in redelijkheid kan worden gevergd, zal een op het tijdstip van ontslag geldende afvloeiingsregeling van toepassing zijn.
Artikel 6 — Onder overheidsdienaren bedoeld in de voorgaande artikelen zijn niet begrepen de bedienaren van de godsdienst, die in hun bediening door de Indonesische Regering als ambtenaren worden bezoldigd. Over de positie van deze groep, alsmede over de op de voet van het pensioenreglement voor bijzondere leerkrachten gepensioneerden zal nader overleg tussen de Regeringen van het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Ver. Staten van Indonesië worden gepleegd.

b) Wederzijdse personele bijstand

De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië zijn het volgende overeengekomen.
Artikel 1 — Het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Ver. Staten van Indonesië zullen vrijelijk personeel voor hun overheidsdiensten kunnen aanwerven onder de staatsburgers en in het rechtsgebied van elkander.
Het Koninkrijk der Nederlanden zal ten behoeve van de Indonesische overheidsdiensten en de Republiek der Ver. Staten van Indonesië zal omgekeerd ten behoeve van de Nederlandse overheidsdiensten medewerking verlenen bij de werving van personeel en tijdelijke detachering van ambtenaren.
Artikel 2 — Het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Ver. Staten van Indonesië treden in overleg op welke wijze overigens op de meest doelmatige wijze wederzijdse bijstandsverlening kan worden bevorderd.
Artikel 3 — Indien het Koninkrijk der Nederlanden ten behoeve van zijn vertegenwoordiging in Indonesië en omgekeerd de Republiek der Ver. Staten van Indonesië ten behoeve van haar vertegenwoordiging in Nederland personeel van elkander in dienst wensen te nemen, zullen zij zich hierover tevoren met elkander verstaan en elkander zoveel mogelijk terwille zijn.

3c Militaire Missie

Ofschoon voor de uitwisseling van militaire missies nog na de souvereiniteitsoverdracht nadere regelingen moeten worden getroffen, stelt deze conceptovereenkomst vast, dat de taak van de Nederlandse missie zou bestaan uit het verlenen van medewerking bij de opbouw der Indonesische strijdkrachten en adviserend optreden in het algemeen. De overeenkomst in zake de militaire missie wordt aangegaan voor een periode van drie jaren. Zij kan verlengd worden. Bij binnenlandse onlusten of buitenlandse vijandelijkheden, dan wel om redenen van algemeen belang zou de overeenkomst eerder kunnen worden opgezegd. De missie vormt één geheel met afdelingen voor zee-, land- en luchtmacht. Het personeel van de missie voert die opdrachten uit, waaromtrent in zake aard en wijze van uitvoering tussen de minister van Defensie van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië en het hoofd van de militaire missie overeenstemming bestaat. De leden van de missie blijven behoren tot het personeel van de Nederlandse strijdkrachten.
De leden van de missie vallen onder financieel en administratief beheer van Nederland, de kosten van de missie komen ten laste van de Republiek der Ver. Staten van Indonesië.

3d Militaire aangelegenheden

De regelingen betreffende de Militaire Aangelegenheden (art. 7 Overgangsovereenkomst) zijn verdeeld in drie afdelingen, inhoudende regelingen voor na de souvereiniteitsoverdracht, betreffende resp. de **Ned. Zeestrijdkrachten** (I) in Indonesië, de onder Ned. bevel staande **Landstrijdkrachten** (II) en de **Luchtstrijdkrachten** (III). In het bestek van deze uitgave is het niet mogelijk de volledige tekst van deze uitvoerige regelingen op te nemen. Wij beperken ons derhalve tot de hoofdzaken.

I. Zeestrijdkrachten

Dit deel bestaat uit 35 artikelen, verdeeld in 6 hoofdstukken. De belangrijkste bepalingen volgen hieronder:

Voor de beveiliging ter zee van Indonesië zal ingevolge van de souvereiniteitsoverdracht de Republiek der Ver. Staten van Indonesië (R.V.S.I.) uitsluitend verantwoordelijk zijn. Voor de Kon. Marine als Nederlands apparaat zal geen Nederlandse taak in Indonesië bestaan, weshalve de Kon. Marine uit Indonesië zal worden teruggetrokken.

De Nederlandse regering is bereid op verzoek van de regering van de R.V.S.I. steun te verlenen bij de uitoefening van de taken ter zee. Deze steun is van aflopend karakter.

De Nederlandse regering is eveneens bereid steun te verlenen bij de opbouw van de Indonesische Marine.

De termijn waarbinnen de Nederlandse zeestrijdkrachten uit Indonesië zullen worden teruggetrokken wordt op één jaar gesteld tenzij de regeringen in onderling overleg anders beslissen. Gedurende de terugtrekperiode kan op verzoek de Nederlandse Marine de volgende taken verrichten: steun aan maritieme organen van de R.V.S.I. belast met patrouillediensten, duik en bergingsbedrijf, mijnenopruimdiensten, hydrografie en steun met onderdelen van de marineluchtvaart.

De Nederlandse regering is bereid op de dag der souvereiniteitsoverdracht twee korvetten der Kon. Marine in eigendom over te dragen aan de R.V.S.I. Voorts is de Nederlandse regering bereid verder een tweetal korvetten alsmede ander varend en vliegend materieel over te dragen.

Tenslotte is de Nederlandse regering bereid om een jaar na de overdracht der souvereiniteit een torpedojager aan de regering van de R.V.S.I. over te dragen. De eigendommen van de Nederlands-Indonesische regering gaan over naar de regering van de R.V.S.I. De regeringen zullen zo spoedig mogelijk overleg openen over de voorwaarden van de overdracht van de daarvoor in aanmerking komende Nederlandse eigendommen.

De buiten de marinebasis Surabaja gelegen maritieme inrichtingen in Indonesië blijven voorlopig onder beheer van de Kon. Marine. In gemeenschappelijk overleg wordt geleidelijk het beheer overgedragen aan de marine van de R.V.S.I. met in aanmerking neming van het volgende: a) de maritieme inrichtingen moeten blijven functionneren om een goede taakvervulling ter zee te waarborgen. b) onafhankelijk van de vraag of de marine van de R.V.S.I. dan wel de Kon. Marine een inrichting beheert blijft de inrichting functionneren ten behoeve van de R.V.S.I. en van de onderdelen der Kon. Marine welke in Indonesië aanwezig zijn op grond van deze overeenkomst.

Bij de vervulling van hun taak voeren de eenheden van de Kon. Marine de Nederlandse vlag en oorlogswimpel en de vlag van de R.V.S.I.

Een afdeling zeemacht van de militaire missie (waarover hiervoor) zal op verzoek van de regering van de R.V.S.I. worden uitgezonden tot steun bij de opbouw van de federale marine.

In afwachting van de afvoer van de Kon. Marine zal deze niet operationeel worden ingezet dan voorzover zulks door de regering van de R.V.S.I. wordt gevraagd en dit de instemming heeft van de Nederlandse regering.

De Marinebasis Surabaja omvat het land en watergebied benevens zich daarop bevindende werven, kampen, havens, vliegvelden, etablissementen, installaties als anderzins welke liggen binnen de begrenzing als aangegeven op een bijgevoegde kaart.

Op het tijdstip van de overdracht van de souvereiniteit wordt de basis marinebasis van de R.V.S.I.

De beheerder van de basis is verantwoordelijk voor handhaving van orde en veiligheid binnen de basis. Hij is hierin verantwoordelijk aan de minister van Defensie van de R.V.S.I.

Het bij de Kon. Marine in dienst zijnde burgerpersoneel wordt bij de overdracht van de souvereiniteit overgenomen door de R.V.S.I. De kosten van de Kon. Marine inclusief het Corps Mariniers, komen ten laste van Nederland gedurende de periode van terugtrekking.

II. Landstrijdkrachten

Deze afdeling bestaat uit 56 artikelen, verdeeld in 8 hoofdstukken. De voornaamste bepalingen vatten wij als volgt samen:

De Landstrijdkrachten zullen zo spoedig mogelijk uit Indonesië worden teruggetrokken dan wel gereorganiseerd. Ingevolge de overdracht der souvereiniteit berust de verantwoordelijkheid voor de in- en uitwendige veiligheid van Indonesië bij de souvereine regering van de R.V.S.I. De op afscheep wachtende Nederlandse strijdkrachten zullen niet operationeel worden gebruikt dan voorzover zulks door R.V.S.I. wordt gevraagd en de instemming heeft van de Nederlandse regering.

Leden van de strijdkrachten, welke op het moment van de souvereiniteitsoverdracht in Indonesië aanwezig zijn en gevormd en uitgerust zijn door of onder het gezag der Ned.-Indonesische overheid, kunnen volgens nader te bepalen regelen worden overgenomen in de krijgsmacht der R.V.S.I.

Ten aanzien van het samentrekken der onder Nederlands bevel staande landstrijdkrachten zegt de overeenkomst, dat zulks zo spoedig mogelijk dient te geschieden in bij onderling overleg vast te stellen gebieden (rayons).

De onder Nederlands bevel staande strijdkrachten hebben de positie „van gasten die zich bevinden op het grondgebied van een bevriende regering", welke alle mogelijke faciliteiten verleent. Deze strijdkrachten blijven verder onder hun eigen commandanten en behouden hun organieke bewapening en uitrusting.

De Landstrijdkrachten zullen na de overdracht van de souvereiniteit binnen de kortst mogelijke tijd uit Indonesië worden verscheept voor welk doel Nederland en de R.V.S.I. alle beschikbare middelen zullen benutten.

Met ingang van het tijdstip van de souvereiniteitsoverdracht wordt een reorganisatie uitgevoerd, welke in de eerste plaats er toe zal strekken de daarvoor in aanmerking komende leden van de door de Ned.-Indonesische overheid gevormde en uitgeruste troepen de gelegenheid te geven zo spoedig mogelijk naar de krijgsmacht der R.V.S.I. over te gaan.

De reorganisatie zal geschieden binnen een periode van zes maanden, aanvangende op de dag waarop de voorwaarden van dienstneming bij de landstrijdkrachten van de R.V.S.I. bekend gemaakt zullen zijn en met het einde der reorganisatie houdt het K.N.I.L. op te bestaan.

Het militair personeel van de in Indonesië door de Indonesische overheid gevormde landstrijdkrachten is na de overdracht der souvereiniteit deels bestemd om in dienst te treden bij de R.V.S.I., deels om in dienst te treden bij het Koninkrijk der Nederlanden en overigens bestemd om af te vloeien. Dienstneming bij de R.V.S.I. of bij het Koninkrijk geschiedt geheel op basis van vrijwilligheid.

Het militair personeel van het K.N.I.L., dat niet overgaat in staatsdienst van Nederland of de R.V.S.I., wordt ontslagen met inachtneming van onderstaande bepalingen: zij die in vaste dienst zijn en op het tijdstip van ontslag volgens de op de dag voor de souvereiniteitsoverdracht geldende bepalingen recht kunnen doen gelden op pensioen, ontvangen een pensioen. Zij, die in vaste dienst zijn en geen aanspraak kunnen maken op pensioen, doch een voor pensioen geldende diensttijd van 15 jaren of meer hebben, ontvangen een pensioen berekend volgens de regeling vervat in het Indonesisch Staatsblad nr. 13 van 1948. Zij, die geen dergelijke aanspraken hebben, ontvangen een wachtgeld dat wordt uitgekeerd gedurende een termijn van tweevijfde van de volbrachte diensttijd, met dien verstande, dat het ten minste een jaar en ten hoogste vijf jaar wordt genoten. Het maandelijks uit te keren bedrag bedraagt gedurende de eerste zes maanden 80 pct., gedurende de volgende 12 maanden 60 pct. en gedurende de resterende maanden 40 pct., van de laatst genoten activiteitsbezoldiging, dan wel de activiteitsbezoldiging die betrokkenen krachtens hun diensttijd zouden genieten. Bij de bepaling van het wachtgeld wordt voor de korporaals, de soldaten 1ste klasse en de soldaten 2de klasse een maandelijkse bezoldiging aangenomen van resp. *f* 200, *f* 160 en *f* 140.

Indien toepassing van bovenstaande regeling tot gevolg zou hebben, dat zij voor de betrokkene financieel minder gunstig zou zijn, dan indien op hem de regeling van art. 42 wordt toegepast, dan kan deze laatste worden toegepast.

Artikel 42 bevat n.l. deze bepalingen: Zij, die op kort dienstverband aangenomen, de tijd, waarvoor hun verbintenis was aangegaan, ten einde hebben gediend, ontvangen de uitkeringen, waarop zij recht hebben krachtens de regelingen, vigerend op de dag vóór de souvereiniteitsoverdracht. Zij, die de tijd van zodanig dienstverband nog niet ten einde hebben gediend, ontvangen de uitkeringen, bedoeld in het eerste lid, naar evenredigheid van hun volbrachte diensttijd, doch verhoogd met 20 pct.

Op het tijdstip der souvereiniteitsoverdracht gaan de alsdan niet gemilitariseerde burgerambtenaren, ressorterende onder het Departement van Oorlog over in dienst van de R.V.S.I., op de voet van hetgeen is overeengekomen ten aanzien van de bij de civiele departementen werkzame ambtenaren. Gedurende de reorganisatie zal dit personeel echter voorzover nodig, zijn werkzaamheden in het bestaande verband blijven voortzetten.

Het gemilitariseerde personeel zal zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk onmiddellijk voor het tijdstip van het aanvaarden van een functie in R.V.S.I. verband worden gedemilitariseerd.

Inzake de overdracht van onroerende en roerende goederen en de financiën zijn voor het K.N.I.L. bepalingen van gelijke strekking opgenomen als bij de marine.

III. Luchtstrijdkrachten

Voor de beveiliging in de lucht in Indonesië zal uitsluitend de R.V.S.I. verantwoordelijk zijn.

Van de onder Nederlands bevel staande luchtstrijdkrachten zal als Nederlands apparaat geen Nederlandse taak meer in Indonesië bestaan weshalve deze zullen worden teruggetrokken.

De Nederlandse regering is bereid op verzoek van de R.V.S.I. steun te geven in de vorm van ter beschikking stellen van personeel en materieel voorzover de R.V.S.I. deze hulp nog behoeft.

De veiligheid van het Nederlandse personeel werkzaam op vliegbases onder R.V.S.I. commando, valt onder verantwoordelijkheid van de regering van de R.V.S.I. Verder zijn voor de luchtstrijdkrachten overeenkomstige bepalingen van toepassing als voor de land- en zeestrijdkrachten.

Een onzer medewerkers zond ons zijn visie op Keesings Historisch Archief. Zonder het in alle opzichten met hem eens te zijn, vonden wij zijn zienswijze voldoende de moeite waard, om haar — met de kanttekeningen — hier af te drukken.

Haarlem, 10-3-1948

Geachte Heer Keesing,

Ik hoorde van Mej.H., dat er weer aan een nieuwe, mooie Keesings Historisch Archief-circulaire wordt gewerkt. Prachtig Maar...ik houd m'n hart vast voor de traditionele pagina met het zo deftige, verklarende praatje over de "doelstelling, werking en uitvoering" van deze uitgave.

Als nu zelfs de Posteryen Jo Spier een vlot prentje laten tekenen, van hun telefoon byv. - waardoor je niet te lang mag spreken - waarom zouden wy dan ook niet eens met zoiets komen. Ik begryp wel, dat het moeilyk is om het nut, de betekenis en de waarde van het Archief in een prentje uit te drukken, maar toch....

Als ik moest proberen om een buitenstaander duidelyk te maken, waarom dat Archief van Keesing zo merkwaardig en zo handig is en hoe het komt, dat het zo anders is dan een krant, een encyclopaedie of een geschiedenisboek, dan zou ik zo ongeveer het volgende praatje houden:

Er is niets spinnewebberigs aan dit Historisch Archief, het ruikt niet naar oud perkament en er ligt geen stof der eeuwen op. Van de "Historie" (Bonifacius by Dokkum, het Weense Congres, Napoleon en zo) staat er geen woord in. Wy begonnen pas in 1931 - even voor Hitler - en hebben dus nu 17 jaargangen, waarvan het hele begin uitverkocht is.

! Niet juist! Bij herdenking e.d. leven we wel degelijk historische overzichten ook van de oudste tijden!

De geschiedenis van vandaag geven wy natuurlijk wel; van week tot week bygewerkt, met om de twee weken een index.

Het nut? Wel hier volgt een voorbeeld, dat U als denkend mens wel moet interesseren:

Toen ik laatst in myn krant Bevin's rede over de Westerse Unie had gelezen en ik met een pyp en een kopje thee hierover nog eens napiekerde, greep ik onwillekeurig naar het Archief. Ik begreep wel, dat met deze rede een nieuwe wending was gekomen in de naoorlogse politieke ontwikkeling, maar met geen mogelykheid kon ik me nog iedere schakel van deze keten herinneren, laat staan de volgorde en het verband. Myn trouwe vriend "Keesing" wist het gelukkig wel. Compleet, gedocumenteerd en ..... in één band alles byeen: De conferentie van Potsdam en de herrie daarna over de interpretatie van het daar besprokene. De Grote Vier-conferenties van Londen, Moskou en Parys (Vrede van Parys - eindelijk!) en nog eens Moskou en Londen. Het Duitse probleem telkens weer twistappel. Amerika's zelfbewuste houding, Rusland's achterdocht. Frankryk's eis van "sécurité d'abord", Engeland's pogingen om de deur open te houden. De eisen van Duitsland's buren. Het belang van Nederland, van de Benelux, by de oplossing van het probleem. "Bizonia" tenslotte. De kwestie van de Dardanellen, van Groenland en Spitsbergen. De Uno en het recht van veto en het steekspel rondom Triëst en Spanje, Griekenland, Palestina en het gehele nabye Oosten, Indonesië en Korea. Churchill's Fulton rede en de interviews van Stalin. Het verdrag van Duinkerken, de Trumandoctrine, de Engelse en Franse economische

Oppervlakkige karakteristiek Een historicus zou aan de hand van ons archief tot een andere formulering komen!

crises, de onderlinge verdragen in Oost-Europa, het plan-Marshall, de Russische bezwaren hiertegen, het Cominform.

In dezelfde band van Keesings Historisch Archief, waarmede ik me dit alles weer voor de geest riep - goed beschouwd met <u>één</u> greep in de index - in diezelfde band zitten van 1 Juli 1946 af tot vandaag 10 Maart 1948 maar liefst 700 bladzyden met feiten, nationaal en internationaal, geillustreerd met talloze portretten, grafieken en landkaarten en met byna 200 prachtige buitentekstplaten. Behalve feiten, uitvoerige samenvattende overzichten en recapitulaties. Van de Indonesische kwestie byv. (Hoe kan iemand de grote lyn hiervan vasthouden, zonder het Archief?), van 20 jaar passagiersvluchten naar Indië, de geschiedenis van Brits-Indië, en hoe dit uiteenviel in twee onafhankelijke staten ~~-~~ India en Pakistan (die het niet al te goed met elkaar kunnen vinden), een wekelykse boekenselectie, een afdeling Wetenschap en Techniek, een rubriek "Meningen", waarin steeds het "audiatur et altera pars" wordt toegepast, en zo kan ik nog wel een paar pagina's voltikken.

Wat het Archief tenslotte zo extra interessant maakt, is zyn volkomen afzydigheid - of noem het neutraliteit of objectiviteit - van alle partypolitiek. Alles wat van belang is om te worden vastgelegd voor nu en later, wordt opgenomen. En dat in ongewone vorm. Alle sausjes, alle uiterlyke fraaiïgheden, alle persoonlyke opvattingen laten ze weg. Ze geven de f e i t e n en laten de lezers zelf denken en conclusies trekken. Maar ze geven dan ook alles, van het N.V.V., van het Vaticaan, van alle politieke partyen, van het Koninklyk Huis, van de begrotingen, van Koning Leopold, van sociale en andere officiële maatregelen, van Van Megeren, de K.L.M., de kankerbestryding en verkiezingsuitslagen, Anna Pauker en ga maar door.

Je gezichtsveld wordt steeds groter, je kunt je over alles gelykelyk oriënteren, als anti-revolutionnair lees je een onpartydige mededeling over het streven van de Engelse Labourmensen en als communist leer je, wat die Marshall nu eigenlyk precies wil.

Het slotstuk, beter misschien, het sluitstuk, van alles zyn de <u>indexen</u>. Iedere 14 dagen worden ze h e l e m a a l bygewerkt, up-to-date. Dat is volgens my de clou, de kern, de vondst, waar het hele Archief mee staat of valt. Met Keesing's index vind je in begin Februari 1948 werkelyk binnen 3 seconden terug, wat er by de opening van de Ronde-Tafelconferentie met West-Indië op 27 Januari werd besproken, maar ook, en in dezelfde index, een buitentekstfoto van het door President Truman ondertekende document, waarin hy, op 31 December 1946, het einde van de vyandelykheden van Wereldoorlog II afkondigt, de huurprysuitvoeringsbeschikking 1948, het toneeljubileum van Rika Hopper, de arrestatie van Hugenberg, de bezettingstroepen in Oostenryk (Sept.1946), de Erepromotie van H.M.de Koningin (15 Dec.1947) en - niet overdreven - duizenden andere belangryke, voor het goed begrip van de tyd, waarin wy leven, belangryke feiten en voorvallen.

Ziehier <u>myn</u> idee over een inleidend praatje. Ik laat het natuurlijk aan U over of U er iets uit wilt overnemen voor Uw nieuwe circulaire.

Hoogachtend,

Frank

Andrei Wyshinski beschuldigt in de Algemene Vergadering der Ver. Volken de Ver. Staten en Engeland er van, dat zij — en niet Albanië, Joego-Slavië en Bulgarije — verantwoordelijk zijn voor de verwarde en gevaarlijke situatie in Griekenland (zie 7340 D en 7356 C). De Amerikaanse gedelegeerden Warren R. Austin, Herschel V. Johnson en mevrouw Eleanor Roosevelt luisteren met gespannen aandacht naar Wyshinski's rede. De foto's geven een duidelijke illustratie van de tegenstelling tussen Oost en West, die tijdens de debatten in de Assemblée en in de commissie telkens weer tot uiting kwam. (Zie 7315 E)

(foto's Associated Press)

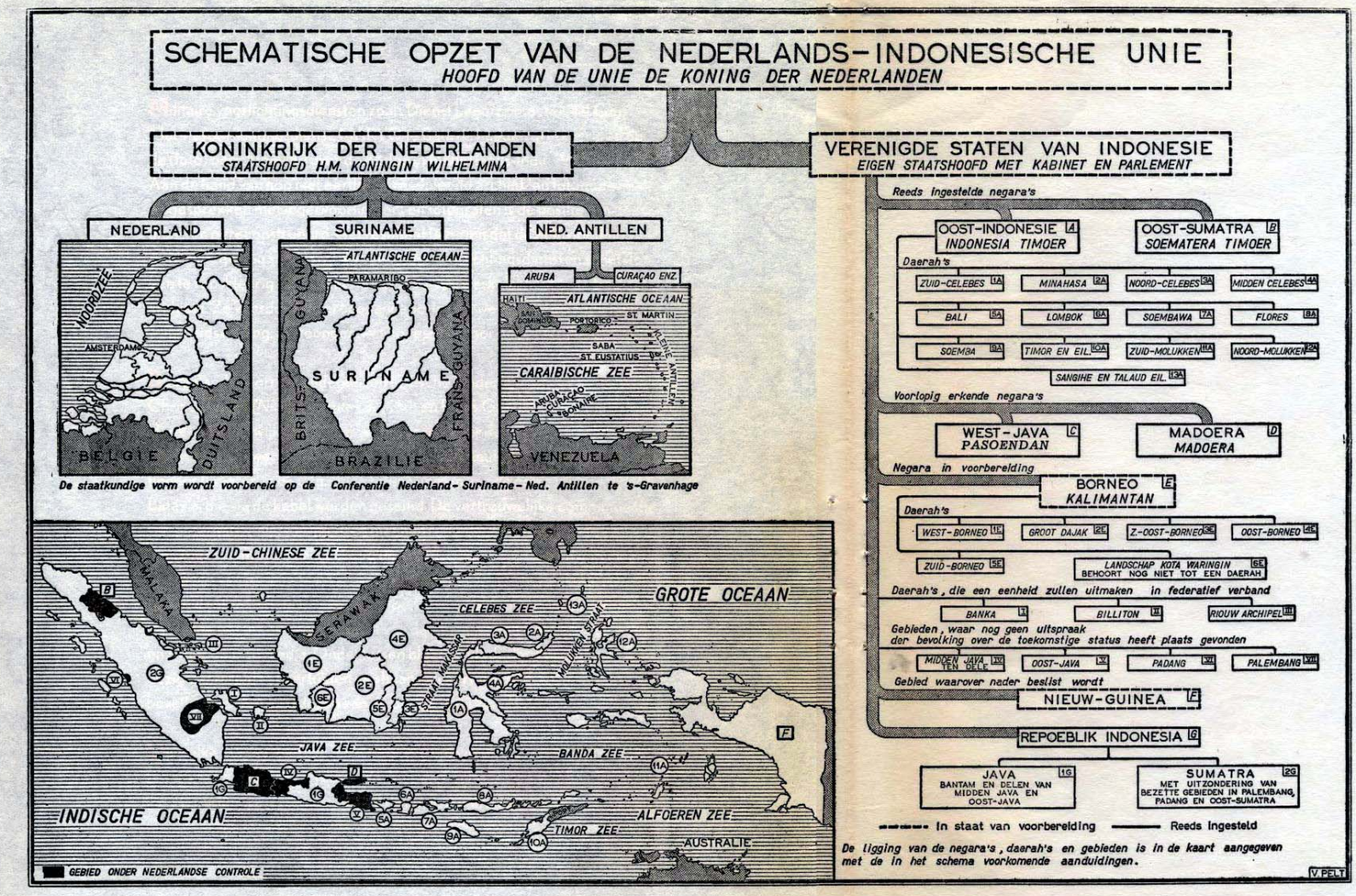

Zoals uit het hier afgedrukte schema blijkt, komt er geleidelijk meer tekening in de staatkundige betrekkingen tussen Nederland en zijn overzeese gebieden. In Indonesië wordt de grondslag gelegd voor de federatief ingerichte „Verenigde Staten van Indonesië". Reeds werden ingesteld of voorlopig erkend: de Negara's (Staten) Oost-Indonesië (ingesteld 24-12-1946), Oost-Sumatra (bekrachtigd 16-2-1948), Madoera (voorlopig erkend 20-2-1948), Pasoendan (voorlopig erkend 26-2-1948), alsmede een aantal autonome gebieden, die tezamen een Negara zullen vormen (o.m. op Borneo - Negara Kalimantan). Met de Republiek Indonesia beginnen op 12 April wederom besprekingen, die zullen moeten leiden tot de vaststelling van de positie der Republiek binnen de Ver. Staten van Indonesië. Als richtdatum voor het tot stand komen van deze souvereine Ver. Staten geldt 1 Jan. 1949.

Wat West-Indië betreft: van 27 Jan.—18 Maart 1948 had te Den Haag een Ronde Tafel Conferentie plaats tussen Nederland, Suriname en Curaçao, die belangrijke resultaten opleverde. Er werden 16 resoluties aangenomen, waarin richtlijnen zijn neergelegd voor de omzetting van de bestaande verhouding tussen Nederland, Suriname en Curaçao, in een nieuwe staatsorde, een souverein „Verenigd Koninkrijk der Nederlanden", steunend op de „drie zuilen van vrijheid, gelijkwaardigheid en verbondenheid".

Tezamen zullen deze Verenigde Staten van Indonesië en het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden de „Nederlands-Indonesische Unie" vormen, een „reële gemeenschap" met als hoofd de Koning der Nederlanden en met eigen organen. Intussen heeft de Nederlandse regering op 3 April een wetsontwerp tot wijziging van de grondwet ingediend, die deze reconstructie van het Rijk mogelijk zal maken.

(Voor bijzonderheden zie men: 6463, 6969 A, 7439 e.v., 7467, 7535, 7536 A, 7537 A)

Nederland

Ronde Tafel Conferentie Nederland-Suriname-Curaçao

Een deel der Curaçaose delegatie verlaat de Conferentie - De resultaten der conferentie - XVI resoluties —

De op 27 Januari geopende conferentie tussen Nederland, Suriname en Curaçao, gewijd aan de hervorming van de staatkundige betrekkingen tussen deze Rijksdelen, is op 18 Maart geëindigd met het aannemen van 16 resoluties, waarin de hoofdlijnen zijn aangegeven voor de nieuwe staatkundige verhoudingen. Reeds in de eerste besloten werkvergadering over de te volgen procedure zag men zich voor een moeilijk probleem geplaatst: De Curaçaose delegatie had n.l. van de Staten van Curaçao een bindende opdracht gekregen, waarin de eis was vervat, dat Nederland Curaçao terstond, dus zonder het einde van de conferentie af te wachten, gelijkstandig met Nederland zou verklaren (en daaruit de rechtstreekse bestuurlijke consequenties trekken) alsmede, dat Nederland zou toestemmen in de onmiddellijke afscheiding van Aruba van Curaçao.

Deze kwestie werd tenslotte voor 4 leden der Curaçaose delegatie (de democraten en Arubanen) aanleiding om de conferentie te verlaten. De heren mr. S. W. van der Meer en E. Jonckheer (beiden lid van de Democratische Partij) en de heer J. E. Yrausquin (Arubaanse Volkspartij) keerden op 27 Fe[illegible] naar de West. Zij achtten alle[illegible] kingen overbodig, aa[illegible]

kennen geven deel uit te maken van het Ver. Kon. der Nederlanden dan wel in[illegible] dien de nadere bepaling van de sta[illegible] van Aruba ten opzichte van de an[illegible] eilanden der Nederlandse Antillen da[illegible] aanleiding zou geven, de hieronder[illegible] melde resoluties met het oog daar[illegible] geme[illegible] verlies dienen te worden h[illegible]

welke regeling Nederland rechtstreekse betrekkingen met Indonesië zal kunnen onderhouden.

2. Dat voor delen van Indonesië, welke daartoe de wens te kennen geven, de mogelijkheid dient te bestaan, deel uit te maken van het Koninkrijk.

III

De conferentie Nederland-Suriname-Cu[illegible] raçao spreekt als haar oordeel uit, [illegible] verbondenheid van Nederla[illegible] en de Nederlandse Antillen [illegible] het in de 4de resolutie [illegible] derd behoort te worden [illegible] tussen de landsoverhe[illegible] sten en particulie[illegible] gingen op [illegible] dig [illegible]

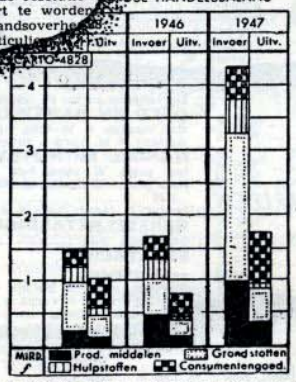

en waarin het een beroep moet doen op buitenlandse hulp. Deze hulpverlening zal haar vorm krijgen in het nu tot realiteit [illegible] Marshall.

[illegible]: Ir- en uitvoer:

van $ 2.2[illegible] gezonden naar Australië, Britse West Indië, China, Frankrijk, Griekenland, India, Nieuw-Zeeland, Rusland en Engeland. De Canadese bijdrage tot de UNRRA beliep $ 154.000.000. Daarna werd nog $ 20.000 afgestaan voor hulp aan behoeftige Europese landen. Het militaire „relief" werk in Europa (vóór UNNRA) kostte $ 95.000.000. (Times 9-2)

China

G. Non-agressiepact met Sovjet-Unie verlengd —

Het 5-jarige non-agressiepact met de S.U. (1937), is automatisch verlengd. Dit ge[illegible] schiedde reeds eerder in 1942, 194[illegible] 1946. (Soviet [illegible] A.N.P. 4-2)

(Vor. ber. 2916 C)

[illegible] minister van [illegible] heeft deze protesten [illegible] gezegd.

[illegible] kringen," aldus Anna [illegible]auker, „hebben het op ons regiem niet begrepen. Dit laat ons echter onverschillig. Het interesseert ons wel, wat ons volk verlangt en dat is op dit regiem gesteld." (New York Herald Trib. 13-2)

(Vor. ber. Proces Manioe 7372 E; Vredesverdr. 7281 F)

Sovjet-Unie

I. 30 jarig bestaan van leger en vloot - De „Prawda" over de rol van het Sovjet-leger in Wereldoorlog II —

Op 23 Febr. was het 30 jaar geleden, dat de grondslag werd gelegd voor het [illegible] door en de vloot der Sovjet-Unie. Op [illegible] verschillende [illegible] (Dagblad 30-3)

[illegible] 7052 E en 6889 H; [illegible] atoomenergie 7526 B; S.U. en atoombom 7373 A; Zie ook Opinieonderzoek 7518 D)

Wetenschap en Techniek

F. Hoogterecord voor vliegtuigen.

Een Engelse vlieger, John Cunningham, heeft op 23 Maart met een De Havilland Vampire gevechtsvliegtuig het hoogterecord voor vliegtuigen gebracht op 59.492 voet (18,045 km). Het oude record (1938), 17,13 km, stond op naam van de Italiaanse piloot Pezzi. (Times 27-3)

(Vor. ber. zie kaart: Verkenning van het luchtruim 7192)

G. Nikolaj Berdjajew † —

De bekende Russische wijsgeer Nikolaj Berdjajew is in de nacht van 24 op 25 Maart te Clamart, een voorstad van Parijs, overleden. Hij is 73 jaar oud geworden.

Berdjajew werd in 1874 te Kiew geboren en stichtte reeds op jeugdige leeftijd philosofische verenigingen en tijdschriften. De tsaristische regering wees hem in 1900 het land uit. Na de revolutie van Kerenski teruggekeerd, werd hij na een kort professoraat te Moskou in 1922 andermaal verbannen en vestigde hij zich te Parijs, waar hij de rest van zijn leven heeft doorgebracht.

Geen filosoof in de academische zin van het woord, wars van alle abstracte bespiegelingen en meer aangelegd op het

[illegible] Max Euwe over het tournooi om het wereldkampioenschap schaken —

Dr. Max Euwe schrijft ons het volgende: Het Nederlandse gedeelte van het tournooi om het wereldschaakkampioenschap, dat op 2 Maart te Den Haag werd begonnen, is op 26 Maart geëindigd.

Aan het tournooi, dat onder auspiciën [illegible] de Wereldschaakbond (F.I.D.E.) [illegible]

[illegible]nderbijslag voor [illegible]rentetrekkers [illegible]nlens invaliditeitswet - Aanvulling van de renten krachtens de invaliditeitswet —

De ministers van Sociale Zaken en van Financiën hebben voor Invaliditeitsrentetrekkers, die buiten de werking van de Kinderbijslagwet vielen, een wetsontwerp, houdende een afzonderlijke kinderbijslagregeling ingediend.

Deze regeling is niet beperkt tot de invaliditeitsrentetrekkers, doch strekt zich [illegible] uit tot degenen, die in het genot zijn [illegible]derdomsrente krachtens de In[illegible] onder zekere beper[illegible] ge[illegible]

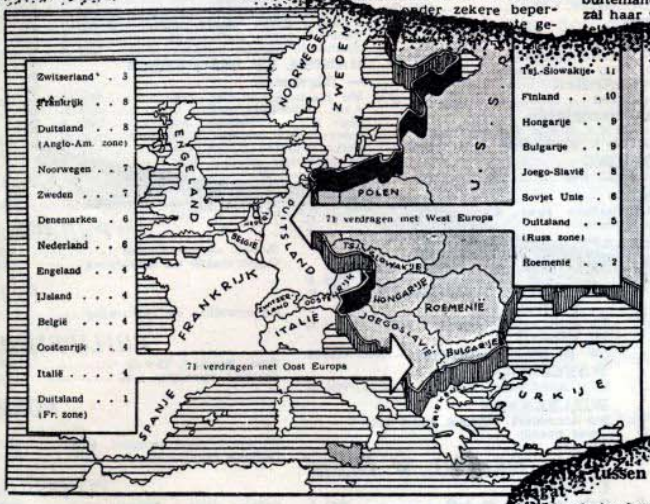

Aan World Report ontlenen wij het volgende:

Ondanks de verbreding van de politieke kloof tussen Oost- en West-Europa neemt het onderlinge handelsverkeer voortdurend toe. In 1947 bedroeg het totaal der verhandelde goederen [illegible]

Economische voor[illegible]

België

D. staalproductie in 1947 —

Over 1947 produceerde de Belgische ijzer en staalnijverheid 2.877.000 ton staal tegen 2.269.000 ton in 1946. (Agence Econ. 21-1)

D. Bevolkingscijfers —

Volgens statistische gegevens telde de Belgische bevolking in 1945: 8.3[illegible] len, waarvan 4.205.435 in [illegible] 2.856.661 in Wallonië en 1[illegible] arrondissement [illegible]

De [illegible]

[illegible]tussen Lombar[illegible]

[illegible] Lombardo heeft zich met een [illegible] uit de dollargebieden [illegible]angers afgescheiden van de [illegible]dekt; kapit[illegible]sche meerderheidspartij van [illegible]teel wel [illegible] en zal bij de a.s. verkiezingen sa[illegible] export[illegible] mengaan met de arbeiderspartij van Saragat. (Le Monde 15-2)

(Vor. ber. Nenni en Lombardo 7480 B, Saragat 7023 C, Zie ook 7412 D)

Noorwegen

F. Standpunt i.z. Westerse Unie [illegible] Neutraliteitspolitiek „Sl[illegible] politiek" —

De Noorse minister [illegible]

[illegible]missie keurt Europees herstelplan goed - $ 5.3 milliard voor het eerste jaar - Overdracht van Amerikaanse schepen - Debat in Senaat geopend - „Beeindig Wereldoorlog III voor hij uitbreekt" (Senator Vandenberg).

De Senaats-commissie voor buitenlandse zaken heeft na beëindiging van de gebruikelijke „verhoren" op 13 Februari met algemene stemmen (13—0) een vierjarig herstelprogramma voor Europa goedgekeurd, benevens een totaal van $ 5.3 milliard voor de uitgaven gedurende de eerste twaalf maanden, ingaande op 1 April 1948. De regering had een bedrag gevraagd van $ 6.8 milliard voor de eerste vijftien maanden (nadat zij het voorstel tot goedkeuring van een bedrag van $ 17 milliard voor vier jaar had ingetrokken). Volgens senator A. H. Vandenberg (republ.), de voorzitter van de commissie, was de bovengenoemde periode korter gemaakt, om het Congres in staat te stellen het herstel-plan zo spoedig mogelijk op realistische wijze te herzien.

Een nieuw Congres (dit jaar worden verkiezingen gehouden) en een nieuwe regering, mogen niet gebonden zijn, aldus

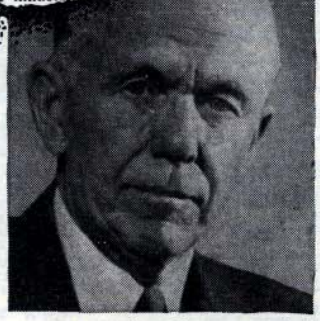

Gen. G. Marshall, Minister van Buitenl. Zaken der V. St., ontwerper van het naar hem genoemde hulpverleningsplan.

Boeken

D. Wekelijkse Selectie —

Opgave van 19—25 Maart 1948. De nietletterkundige werken zijn met een * aangeduid.

Brontë, Charlotte: Jane Eyre (Vert. door M. Foeken—Visser) Amsterdam, L. J. Veen, 471 blz. ƒ 6.40, geb. ƒ 7.90.

AFBEELDINGEN

BINNENTEKST

Abdoellah (Transj.) ..... 7598 A
Gasperi, A. de (It.) ..... 7577 A
Hoffman, P. G. ..... 7569 G
Jaarbeursvlag (Utrecht '48) 7555
Maliepaard, Ir. C. H. J ..... 7591 B
Mandere, H. Ch. G. J. van der .. 7557 C
Margraten. Soldatenkerkh. ..... 7580 D
Methorst, prof. mr. H. W. ..... 7564 B
Minnaert, prof. dr. M. G. J ..... 7581 B
Molotov, V. 7601
Pompe, prof mr W P J. ..... 7599 E
Rauter, H. A. 7588
Saalborn, L. ..... 7590 A
Stassen, H. E. ..... 7583 D

BUITENTEKST

Andersen, Cl. (V. St.) 4-48 ..... 7578a
Botwinnik
Bloom, S. (V.St.), 4-48 ..... 7578a
Conally, Tom (V.St.), 4-48 ..... 7578a
Duitsland - Herdenk. revol. 1848, 3-48 ..... 7562b
Eaton, Ch. A. (V.St.), 4-48 ..... 7578a
Europa Congres 7606b
Eur. Herst.pl. ondert., 4-48 ..... 7578a
Gasperi, A. de (It.), 4-48 ..... 7578b
Goerion, D. Ben (Palest.), 5-48 .... 7598b
Koesoema, R. Ad., 4-48 ..... 7598a
Krug, J. (V.St.), 4-48 ..... 7578a
Marshall-pl. ondert., 3-4-48 ..... 7578a
Martin, J. W. (V. St.), 4-48 ..... 7578a
Mook, Dr. H. v., 4-48 ..... 7598a
Turkije - Am. mil. hulp, 4-48 ..... 7562a
Roosevelt, F. D. - Standbeeld, 4-48 7570a
Roosevelt, Mevr. El., 4-48 ..... 7570b
Snyder, J. W. (V.St.), 4-48 .....
Togliatti, P. (It.), 4-48 ....
Truman, H. S. (V.St.) ....

ALBANIE

Dtse herstelbet., 5-48 .....

AMERIKA

Tot. oppervl. en bevolk. 7605

Latijns-Amerika
Zie afzond. staten

Noord-Amerika
Zie Canada en Ver. St.

Pan Amerika
Zie onder Internat. Nieuws

ARGENTINIË

Crediet aan Spanje, 4-48 ..... 7602 C
Parl.verkiezingen, 4-48 ..... 7561 A
Buitenl. ..... 7561 A
Vertegenw. Spanje, 5-48 ..... 7593 K

AUSTRALIË

— Regering
Premier Spaak afgetr., 5-48 .... 7583 A
Kab. Spaak blijft, 5-48 ..... 7601 H

VERKEER EN ENERGIE
Haven Antw. '39-'48 ..... 7565 A
Electrif. Spoorw., 4-48 ..... 7573 H

BIOGRAFIEEN

Abdoellah, Koning Transjord. .... 7598 A
Hoffman, P. G. (V.St.) ..... 7569 G
Maliepaard, ir. C. H. J. ..... 7591 B
Mandere, H. Ch. G. J. v. d. ..... 7557 C
Methorst, prof. mr. H. W. ..... 7564 B
Minnaert, prof. dr. M. G. J ..... 7581 G

BUITENLAND

Verlangens t.v.m. PL-Marshall, 4-48 7567 A

GELD EN BANKWEZEN
Een staatsb. v. W.-Dld, 4-48 ..... 7567 B
Buitenl. R.M. vord. - Invester., 5-48 7593 A

HANDEL EN NIJVERHEID
Ind. prod. W. zone, 4-48 ..... 7575 A
Ruhrgeb. - Ontbinding staaltrusts, 5-48 ..... 7592 K
Mogel. t. aanvr. pat., 5-48 ..... 7592 L

HERSTELBETALINGEN
Overzicht, 5-48 ..... 7602 C

STAATKUNDE
— Algemeen
Toenem. wrijv. t. Berlijn - Botsing R.-Br. vliegt. - Verkl. v. Bevin - ...moet. Montgomery-Sokolov-...

BURMA

Comité vrijlating Pétain, 4-48 .... 7561 B
... verboden, 4-48 ..... 7575 G
Gen. Weygand gerehab., 5-48 ..... 7602 G

MILITAIRE ZAKEN
Faciliteiten R.A.F., 4-48 ..... 7567 E
Gen. Weygand gerehab., 5-48 ..... 7602 G

OVERZEESE GEBIEDEN
— Algerië
Verkiezing volksvertegenw., 4-48 .. 7561 C

STAATKUNDE
— Politieke partijen
Toenad. R.P.F. - „3e F." bepl., 4-48 7575 H
Congres M.R.P., 5-48 ..... 7593 I
— Verkiezingen
Comm. succes in N. Frankr., 4-48 7561 C

GODSDIENST

R.K. Episc. over staatk. eenh., 5-48 7592 D

CHINA

Communistische statistiek, 4-48 ..... 7565 D
Convertie staatslening, 3e, 4-48 ..... 7599 G
Herstelbet. v. Indon., 5-48 ..... 7599 I

GEMEENTEN
A'dam, 7e wethouder, 4-48 ..... 7564 E
Wageningen, Foulkes ereburg., 4-48 7579 C
R.dam - Ontsl. comm. weth., 4-48 7580 C
Tussent. ontsl. weth., 4-48 ..... 7572 E
Zaandam, nieuwe burgem., 5-48 .. 7592 A

HANDEL EN NIJVERHEID
— Algemeen
50e jaarbeurs te Utr., 4-48 ..... 7555 A
Aant. bezoekers, 4-48 ..... 7572 L
27ste R.A.I. tentoonst., 5-48 ..... 7582 A
Intern. betal.-balans '38-'46, 5-48 .. 7590 B
Uitbr. plannen B.P.M., 5-48 7600
le Java-thee geveild, 5-48
— Im- en Export

PANAMA

Oppervlakte en Bevolking 7605

PARAGUAY

Revol. verijdeld, 4-48 ..... 7568 H
Oppervlakte en Bevolking 7605

PERU

Oppervlakte en Bevolking 7605

PHILIPPIJNEN

Pres. Roxas †, 15-4-48 ..... 7568 I
Quirino opvolger, 4-48 ..... 7568 I

POLEN

Forster t. dood veroord., 4-48 ..... 7597 F
Democr leger - Sterkte, 5-48 ..... 7597 E

PORTUGAL

Salazar pleit v. Spanje, 4-48 .... 7578 A

RAMPEN E.D.

3 Ned. vliegt. neergest., 4-48 ..... 7557 G
... en mil. vlgt. ... 5-48 7582 E

NEDERLAND

ARBEID
Werelddvakb., revol., 5-48 7596

BENELUX
Samenwerk. Kath. part., 4-48 .... 7568 A
Eenh. Ned. Belg. Douanecontrôle, 4-48 ..... 7557 F
Stud. Conf. vakver., 4-48 ..... 7586 B

CONFERENTIES
6-mogendh. conf. i.z. Dld., 6-4-48 7568 B
— controversen, 5-48 ..... 7596 C
Congr. v. Europa, 5-48 7594

EUROP. HERSTELPLAN
(Plan Marshall)
Conv. get. - Spaak voorz., 6-4-48 7567 K
P. G. Hoffman, administr., 4-48 .... 7569 G
Harriman reiz. ambass., 4-48 ..... 7570 C
Omvang hulp le jr., 4-49 ..... 7570 D
Vice-administr. ben. (V.S.), 4-48 .. 7586 A
le zend. in Nederl., 4-48 ..... 7581 D
Raming le jr. - Cijfers le kw. - O.-Europa en Lat.-Amerika, 5-48 7603 A
Deval. indien noodzakelijk, 5-48 . 7606 D

EUROPESE EENHEID
Perm. socialist. org., 4-48 ..... 7576 C
Congres v. Europa, 5-48 7594
Fr. Pres. over fed. Europa, 5-48 ...
Smuts over ...
... 4-48 .... 7564 C
Verzekering zelfstandigen, 5-48 .. 7600 B

SPORT
Zie afzonderlijke rubriek (cursief hoofd)

STAATKUNDE
— Algemeen
Troonafst. aangekondigd, 5-48 .... 7587 A
Beëdig. Pr. Juliana, 5-48 ..... 7587 B
— Eerste Kamer
Stat. Ned. Bank aanv., 4-48 ..... 7565 C
— Politieke Partijen
Algemeen
7e wethouder i. A'dam, 4-48 ..... 7564 E
Standp. i.z. gr.wetwijziging, 4-48 .. 7571 A
Lijst-Welter†, 4-48 ..... 7579 D

ALGEMEEN
Bos en woeste gr., 4-48 ..... 7572 M

ANNEXATIE
Actie Gelderland, 4-48 ..... 7564 G

ARBEID
— Algemeen
Person. sterkte industr., 4-48 .... 7557 B
Wijz. ontslagr. voorst., 4-48 ..... 7572 G
— Productiviteit
Industrie, 4-48 ..... 7557 B
— Vakverenigingen
Eenheids Vak Centrale
Afd. Dordr. t. afsch., 4-48 ..... 7556 A

BEVOLKING
Kath. emigr., 4-48 ..... 7573 A

BRAND
Zie afzonderlijke rubr. Ram...
(cursief hoofd)

BUITENLAND
...

NEDERL. W. INDIE

CURACAO
Ontv. en uitg. '49, 4-48 ..... 7559 A
Toenem. luchtverk., 4-48 ..... 7559 A
Coll. v. Alg. Best., 4-48 ..... 7559 A
2 nwe pol. part., 4-48 ..... 7566 I

SURINAME
Oppervlakte en Bevolking 7605

NEDERLANDSCHE ZEEWEZEN

Tuinbouw
Prod. '48 - Verniet. 200.000 cont. 4-48 ..... 7556 F
Biogr. Ir. C. H. J. Maliepaard. 5-48 7591 B
— Veeteelt
Rundvee - varkensstapel, 5-48 .... 7581 C
— Visserij
„W. Barendsz" terug, 5-48 ..... 7600 M

WATERSTAAT
Ir. v. Aalst overl., 5-48 ..... 7601 B

WIELRENNEN
Zie afzonderl. rubriek Sport (cursief hoofd)

SAN SALVADOR

Oppervlakte en Bevolking 7605

SIAM

STAATKUNDE
Nw. kabinet, 4-48 ..... 7562 C

SOVJET-UNIE

BUITENLAND
— Algemeen
S.U. wil met alle landen samenwerken - Verkl. v. Stalin, 20-10-47 ..... 7349 D
Maarsch. Sokolovsky beschuldigt W. geallieerden, 11-47 ..... 7390 A
Protest tegen opening Am. luchtbasis in Tripolitanië, 29-1-48 .. 7473 C
Protest t. Am. activiteit in Iran, 2-48 ..... 7496 B
Prot. t. aanwezigh. Am. schepen in Italië, 2-48 ..... 7496 C
Protest tegen Londense conf. i.z. W. Duitsland, 3-48 ..... 7523 D
Lidmaatsch. Ver. Volken en haar bijz. organisaties, 1-1-48 7541
Standp. i.z. Triëst, 4-48 ..... 7567 I
Notawisseling m. V.S., 5-48 ..... 7595 F
— Voortzetting, 5-48 ..... 7603 B
— idem, 5-48 ..... 7619 K
Stalin antw. Wallace, 5-48 ..... 7603 B
— Diplomatieke betrekkingen
Turk. Ambass. uit Moskou teruggeroepen, 5-2-48 ..... 7473 G
Dipl. betr. m. Birma, 2-48 ..... 7494 E
Nwe ambass. in Turkije, 2-48 .... 7497 ...
Nwe ambass. in China, 2-48 ..... 7544 A
Vertegenw. beheersr., 4-48 ..... 7578 D
Dipl. betrekk. m. Pakistan, 5-48 .. 7597 D
Gromyko verv. d. Malik, 5-48 ..... 7621 D
— Economische betrekkingen
Hand.verdr. m. België, 2-48 ..... 7494 C
Verklar. Sovj.-Vakverbond i.z. plan-Marshall, 2-48 ..... 7506 N
Hulp aan buitenland, 6-48 ..... 7640 I
— Verdragen
Dardanellen-eisch tot herziening der conventie v. Montreux, 9-8-46 6843 F

VENEZUELA

Oppervlakte en Bevolking 7605

VER. STATEN

BELASTINGEN
Verlaging, 4-48 ..... 7569 H

BEVOLKING
Omvang en immigr. '47 ..... 7569 F
Oppervlakte en Bevolking 7605

BUITENLAND
Marshall o. Rev. Columb., 4-48 .. 7559 G
Bestr. Cominform (pl.-Dulles), 4-48 7562 F
Myr. Taylor b. Franco, 4-48 ..... 7562 H
Spaak vr. mil. gar. v. Eur., 4-48 7562 K
Notawisseling m. S.U., 5-48 ..... 7595 F
— Voortzetting, 5-48 ..... 7602 B
Briefwiss. Wallace-Stalin, 5-48 .... 7602 B
Pan. Am. Conf. Bogota, 5-48 ..... 7602 B
Marshall contra afsch. veto ..... 7606 C
Omvang hulp le jaar, 4-48 ..... 7570 D
Verkl. Marshall, 4-48 ..... 7578 G
Vice-adm. E. C. A. ben., 4-48 .... 7586 A
Spaak vr. mil. gar. v. Europa, 4-48 7562 K
Mil. hulp a. W. Unief, 5-48 ..... 7614 D
Mil. begroting, 5-48 ..... 7641 G
Bep. wapenlev. a. Europa, 6-48 .... 7658 A
Verded. West. Halfrond, 29-10-46 .. 6932 E
Contr. Jap. bases, 4-11-46 ..... 6940 B
Nieuwe Zuidpool-expeditie van Adm. Byrd, 11-46 ..... 6947 C
Terugtrekking troepen uit West-Europa, 26-11-46 ..... 6963 I
Kosten bezettingsleger, 1-12-46 .... 6972 L
Mil. contact tusschen Londen en Washington, 9-12-46 ..... 6982 F
Troepen i. h. buitenl. - Verklaring v. Byrnes, 14-12-46 ..... 6991 A
Mil. samenwerking met Engeland, 2-1-47 ..... 7006 B
Aanspr. op eil. in den Stillen Oceaan, 3-1-47 ..... 7008 E
„Einde der vijandelijkheden" afgekondigd, 31-12-46 ..... 7008 F
Mutaties in Am. bez.-zone v. Dld. en Oostenr., 7-1-47 ..... 7016 F
Mil. overeenk. m. Canada, 14-2-47 . 7072 B
Mil. basis op Philippijnen. 15-3-47 7095 L
MILITAIRE ZAKEN
Spaak vr. mil. gar. v. Europa, 4-48 7562 K
Wapenen sterker d. at.-bom, 4-48 7578 F
— Landmacht
Sterkte, 1-3-48 ..... 7570 A
— Luchtmacht
Spaatz afgetr, 4-48 ..... 7562 L
Superforten n. Dld, 4-48 ..... 7567 C
Luchtvloot, 4-48 ..... 7568 B
Uitbreid. d. Huis goedgek., 4-48.. 7569 K
At.b. proef Eniwetok, 4-48 ..... 7569 L

PAN AMERIK. UNIE
Conf. v. Bogota d. revol. onderbroken, 4-48 ..... 7559 G
Overz. conf., 5-48 7604

STAATKUNDE
Sawyer min. v. Handel, 4-48 ..... 7570 C

WETENSCHAP EN TECHNIEK

At.bomproef Eniwetok, 4-48 ..... 7569 L
Televisie - Exper. Philips 4-48 .... 7570 F
Prof. Minnaert superv. K.H.A., 4-48 7581 B
Ir. Maliepaard superv. K.H.A., 5-48 7597 B
Prof. mr. Pompe sup.v. K.H.A. 5-48 7599 E

ZUID AFRIKA

Duitse herstelbetalingen, 5-48 .... 7602 C
Smuts over Europa, 5-48 ..... 7606 E

ZWITSERLAND

Buitenl. hand. '38-'48 ..... 7570 E

HANDEL EN NIJVERHEID
Kosten levensonderh., 4-48 ..... 7578 ...

Beoordelingen van

KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF

Ik wil U wel zeggen, dat ik de volledigheid van het K.H.A. elken dag weer bewonder en ten zeerste apprecieer.

Ir. J. J. M. Taudin Chabot, Eindhoven

Keesings Historisch Archief is voor onze documentatie-arbeid van grote waarde gebleken. Het heeft ons steeds getroffen, dat er naar zo groot mogelijke objectiviteit gestreefd wordt.

Christelijk Nationaal Vakverbond, Utrecht

Letterlijk iedereen, die op eenigerlei wijze in aanraking komt met groote en kleine dingen van den dag, zal dit zeldzaam archief waardeeren. Eigenlijk iedereen, die, al is het maar in de gewone conversatie, een woord wenscht mee te spreken, zijn meening wil illustreeren, heeft zoo'n documentatiemijn noodig als dit archief. Zooals dit archief voor mij een hulpmiddel is, moge het er een zijn voor vele anderen.

Pater H. de Greeve, Bond zonder Naam, Haarlem

Ik heb Uw Historisch Archief sedert 1918 vrijwel geheel compleet in mijn bezit en het vormt voor mij nog immer een doelmatig naslagwerk.

E. E. de Haan, Batavia

Wij zouden het niet gaarne zonder K.H.A. stellen, dat een moeilijk te ontberen hulpmiddel is om op elk ogenblik de actuele onderwerpen tegen de achtergrond der voorafgaande ontwikkeling te bezien.

Leeuwarder Courant, Leeuwarden

Keesings Historisch Archief was mij steeds en is nog: een kostbaar bezit, waarop ik trots ben.

M. Roeleveld, Scheveningen

K.H.A. is wel in de meeste zin des woords een volledig archief voor belangstellenden in onze hedendaagse geschiedenis.
In deze tijd vormt Uw Historisch Archief een der waardevolste verlengstukken van ons geheugen en is op allerlei gebied van een volledigheid, die van groot belang geacht mag worden.

D. P. H. Wentzel Jr., Amsterdam

KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF · RUYSDAELSTRAAT 71 AMSTERDAM

OVEREENKOMST BETREFFENDE DE TOESCHEIDING VAN STAATSBURGERS

Het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië,

overwegende, dat, op het tijdstip van de souvereiniteitsoverdracht, ten aanzien van de personen, die tot op dat ogenblik onderdanen van het Koninkrijk der Nederlanden waren, voor de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië daaronder begrepen de personen, die volgens de wetgeving van de Republiek Indonesië burgers waren van deze Republiek, dient te worden bepaald of zij de Nederlandse dan wel de Indonesische nationaliteit zullen bezitten,

komen overeen, dat te dien aanzien op dat ogenblik de navolgende bepalingen in werking treden.

Artikel 1

Meerderjarig in de zin van deze overeenkomst zijn zij, die de volle leeftijd van achttien jaar hebben bereikt of vroeger in het huwelijk zijn getreden.

Wanneer het huwelijk is ontbonden, voordat zij de volle leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, blijven zij meerderjarig.

Artikel 2

Voor de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië zal bij toepassing van deze overeenkomst op personen, die naar de nationaliteitswetgeving van de Republiek Indonesië onmiddellijk voor de souvereiniteitsoverdracht burgers zijn van deze Republiek, waar gesproken wordt van het „verkrijgen" of „verkiezen" van de Indonesische nationaliteit, de Republikeinse nationaliteit worden omgezet in de Indonesische, en, waar gesproken wordt van het „behouden" van de Nederlandse of het „verwerpen" van de Indonesische nationaliteit, de Republikeinse nationaliteit verloren gaan.

Artikel 3

Meerderjarige Nederlanders behouden de Nederlandse nationaliteit, doch zijn bevoegd, indien zij in Indonesië geboren of aldaar tenminste zes maanden woonachtig zijn, binnen de gestelde termijn, te verklaren, dat zij de Indonesische nationaliteit verkiezen.

Artikel 4

1. Behoudens het tweede lid van dit artikel verkrijgen de onmiddellijk vóór de souvereiniteitsoverdracht tot de inheemse bevolking (orang2 jang asli) van Indonesië behorende meerderjarige Nederlandse onderdanen-niet-Nederlanders de Indonesische nationaliteit, doch zijn, indien zij buiten Indonesië geboren en in Nederland of

37461 - '49

buiten de gebieden der deelgenoten van de Unie woonachtig zijn, bevoegd binnen de gestelde termijn te verklaren, dat zij de Nederlandse nationaliteit verkiezen.

2. De in de aanhef van het vorige lid omschreven Nederlandse onderdanen, die in Suriname of in de Nederlandse Antillen woonachtig zijn:

a. verkrijgen, indien zij buiten het Koninkrijk geboren zijn, de Indonesische nationaliteit, doch zijn bevoegd binnen de gestelde termijn te verklaren, dat zij de Nederlandse nationaliteit verkiezen;

b. behouden, indien zij in het Koninkrijk geboren zijn, de Nederlandse nationaliteit, doch zijn bevoegd binnen de gestelde termiin te verklaren, dat zij de Indonesische nationaliteit verkiezen.

Artikel 5

De onmiddellijk vóór de souvereiniteitsoverdracht meerderjarige uitheemse Nederlandse onderdanen-niet-Nederlanders, die in Indonesië geboren of in de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië woonachtig zijn, verkrijgen de Indonesische nationaliteit, doch zijn bevoegd deze binnen de gestelde termijn te verwerpen;

bezaten zij in dit geval onmiddellijk vóór de souvereiniteitsoverdracht geen andere dan de Nederlandse nationaliteit, dan zullen zij deze herkrijgen;

bezaten zij op gemeld tijdstip mede een vreemde nationaliteit, dan zullen zij, bij verwerping van de Indonesische nationaliteit, de Nederlandse slechts dan herkrijgen, indien zij tegelijkertijd een daartoe strekkende verklaring afleggen.

Artikel 6

De onmiddellijk vóór de souvereiniteitsoverdracht meerderjarige uitheemse Nederlandse onderdanen-niet-Nederlanders, die niet in Indonesië geboren zijn en in het Koninkrijk woonachtig, behouden de Nederlandse nationaliteit, doch zijn bevoegd binnen de gestelde termijn met verwerping van deze, de Indonesische nationaliteit te verkiezen;

bezaten zij op gemeld tijdstip mede een vreemde nationaliteit, dan zijn zij bevoegd de Nederlandse zonder meer te verwerpen.

Deze bevoegdheid tot verwerping van de Nederlandse nationaliteit al of niet verbonden met die tot verkiezing van de Indonesische nationaliteit komt niet toe aan de uit India of Pakistan afkomstige bewoners van Suriname.

Artikel 7

De onmiddellijk vóór de souvereiniteitsoverdracht meerderjarige uitheemse Nederlandse onderdanen-niet-Nederlanders, die buiten de gebieden der deelgenoten van de Unie woonachtig en in Nederland.

Suriname of de Nederlandse Antillen geboren zijn, behouden de Nederlandse nationaliteit, doch zijn, indien zij geboren zijn uit ouders, die door geboorte in Indonesië Nederlands onderdaan waren, bevoegd binnen de gestelde termijn met verwerping van deze de Indonesische nationaliteit te verkiezen;

bezaten zij op gemeld tijdstip mede een vreemde nationaliteit, dan zijn zij bevoegd de Nederlandse zonder meer te verwerpen.

Zijn zij buiten de gebieden der deelgenoten van de Unie geboren dan is naar gelang van de geboorteplaats van hun vader of van hun moeder, naar de in artikel 1 van de Wet van 1892 op het Nederlanderschap en het Ingezetenschap gemaakte onderscheidingen, dit artikel of artikel 5 toepasselijk; indien deze ouder ook buiten de gebieden der deelgenoten van de Unie geboren is, zal de geboorteplaats van diens vader of moeder beslissend zijn.

Artikel 8

Minderjarigen volgen de nationaliteit van hun vader of van hun moeder, naar de in artikel 1 van de bovengenoemde Wet van 1892 gemaakte onderscheidingen, indien deze onmiddellijk vóór de souvereiniteitsoverdracht Nederlands onderdaan en in leven is.

Artikel 9

Op minderjarigen van wie de vader of de moeder, naar de in artikel 1 van genoemde Wet van 1892 gemaakte onderscheidingen, onmiddellijk vóór de souvereiniteitsoverdracht geen Nederlands onderdaan of niet meer in leven is, worden bovenstaande regels rechtstreeks toegepast met dien verstande, dat in het laatste geval als hun woonplaats zal gelden de feitelijke plaats van hun vestiging en dat in beide gevallen, waar sprake is van een verklaring, deze zal kunnen worden gedaan door hun rechtmatige vertegenwoordiger.

Is er geen rechtmatige vertegenwoordiger, dan zullen de gestelde termijnen eerst beginnen te lopen vanaf het ogenblik, dat een vertegenwoordiger is benoemd.

Artikel 10

De gehuwde vrouw volgt de staat van haar man.

Na ontbinding van het huwelijk is zij gedurende een jaar daarna bevoegd alsnog door een verklaring de nationaliteit te verkrijgen of te verwerpen, die zij, ware zij op het ogenblik van de souvereiniteistoverdracht niet gehuwd geweest, verkregen had of door het afleggen van een verklaring had kunnen verkrijgen of verwerpen.

Artikel 11

De uitoefening van het recht van verkiezing of verwerping van een nationaliteit maakt geen tevoren verrichte handeling ongeldig, die geldig zou zijn, indien dit recht niet ware uitgeoefend.

UITVOERINGSBEPALINGEN

Artikel 12

De verklaringen van verkiezing of verwerping van nationaliteit kunnen door de daartoe bevoegde personen worden afgelegd voor of toegezonden aan hetzij de Hoge Commissarissen van Partijen, hetzij de gewone dagelijkse rechter van de betreffende persoon, hetzij de ambtenaren, die daartoe door de bevoegde autoriteiten in beide staten alsnog zullen worden aangewezen. In den vreemde zullen deze verklaringen kunnen worden afgelegd voor of toegezonden aan de diplomatieke of consulaire ambtenaren van een van beide Partijen, binnen wier ressort de woonplaats van de betreffende persoon is gelegen.

De onder een schriftelijke verklaring gestelde handtekening of vingertopafdruk moet worden gelegaliseerd.

Aan hem, die een verklaring aflegt of indient, wordt aanstonds een bewijs daarvan uitgereikt of toegezonden.

De gedurende een kalendermaand afgelegde verklaringen worden in de daarop volgende maand in de staatscourant van de staat, wiens ambtenaren daarvan kennis hebben genomen, gepubliceerd, terwijl duplicaten of gewaarmerkte afschriften dier verklaringen maandelijks aan de Regering van de andere staat worden toegezonden.

Beide Partijen verbinden zich om aan de mogelijkheid tot het afleggen der bedoelde verklaringen ruime bekendheid te geven. De verklaringen en de daarvan af te geven bewijsstukken zijn vrij van zegel en kosten.

Artikel 13

Deze overeenkomst verstaat onder „de gestelde termijn": een tijdvak van twee jaar na de overdracht van de souvereiniteit.

Artikel 14

Beslissingen over de uitoefening of verhindering van uitoefening van het optierecht kunnen worden gevraagd aan de gewone dagelijkse rechter van de woonplaats van de betrokken persoon. Indien deze in den vreemde woont, zullen de Arrondissements-Rechtbank te Amsterdam en de gewone dagelijkse rechter te Batavia (Djakarta) bevoegd zijn. Hoger beroep en andere rechtsmiddelen staan daartegen open als in burgerlijke zaken. De in kracht van gewijsde gegane beslissing wordt door de Regering van de Partij, in wier rechtsgebied de beslissing gevallen is, aan de Regering van de andere Partij medegedeeld en door deze als zodanig erkend.

AANTEKENING

Omtrent de nationaliteit van de inwoners van Nieuw-Guinea is, indien de souvereiniteit over dit gebied niet op de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië overgaat, in de bovenstaande bepalingen niets beslist.

Ontwerp garantie-wet ingediend

Vandaag is het wetsontwerp-Vaststelling van zekere waarborgen jegens bepaalde groepen van burgerlijke overheidsdienaren en gewezen burgerlijke overheidsdienaren van Indonesië en hun nagelaten betrekkingen aan de Tweede Kamer aangeboden. Volgens de memorie van toelichting zal de garantie algemeen gelden gedurende twee jaren na de souvereiniteitsoverdracht. Nadien is zij gebonden aan de voorwaarde, dat de betrokkene zich in Nederland metterwoon vestigt, aangezien het voor Nederland op den duur bezwaarlijk is in Indonesië een efficiënt toezicht te blijven oefenen en na te gaan of en in hoeverre aan de voorwaarden van de handhaving van eenmaal toegekende uitkeringen wordt voldaan.

Ten aanzien van de te verwachten financiële consequenties van het aangeboden wetsontwerp moge de regering erop wijzen dat het niet wel mogelijk is een betrouwbare berekening ervan op te stellen, omdat die consequenties afhankelijk zijn van te veel onzekere factoren.

Op de inhoud van het ontwerp zullen wij nader terugkomen.